

KONCEPCE
Oddělení prevence a humanitních činností
2010 - 2011

schválena usnesením zastupitelstva Jihočeského kraje č. 500/2009/ZK ze dne 27. 10. 2009

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2011

schválena usnesením zastupitelstva Jihočeského kraje ze dne 27. 3. 2012, č. XX/2012/ZK-XX

ÚVOD

SOUHRNNÉ INFORMACE

- **informace o oddělení prevence a humanitních činností**

Oddělení prevence a humanitních činností vzniklo pod odborem sociálních věcí a zdravotnictví Krajského úřadu Jihočeského kraje k 1. 1. 2006. S ohledem na logickou provázanost konkrétních opatření a potřeb cílových skupin se v něm spojily náplně pracovníků, kteří jsou pověřeni řízením, koordinací a metodickým vedením v oblastech, které spolu souvisí tím, že se dotýkají především prevence celého spektra společensky rizikových jevů. Jedná se o prevenci užívání návykových látek, prevenci sociálně patologických jevů obecně, prevenci sociálního vyloučení a prevenci kriminality. Celkem má oddělení v roce 2012 pět pracovníků:

- Krajský protidrogový koordinátor (zároveň vedoucí oddělení);
- Krajský školský koordinátor prevence rizikového chování;
- Koordinátor romských poradců;
- Metodik sociálních kurátorů obecních úřadů s rozšířenou působností;
- Manažer prevence kriminality.

- **informace o „Koncepti“**

Tato koncepce slouží pro oporu koordinace a financování služeb v jednotlivých náplních činností OPHČ.

Jednotlivé části (dílní strategie podle zaměření na specifickou cílovou skupinu či společenský jev) této koncepce mají tuto strukturu:

- stručný popis situace v kraji v konkrétní problematice, specificky s ohledem na cílovou skupinu;
- SWOT analýza;
- z výše uvedeného vyplynuly priority, z nich opatření vedoucí k dosažení žádoucího stavu;
- podmínky naplnění opatření (podle povahy problematiky, včetně indikátorů úspěšnosti jako podkladu pro vyhodnocení úspěšnosti strategie);
- ekonomická náročnost pro kraj (i ve vztahu k předpokládaným – možným externím zdrojům financí)

Postup při tvorbě koncepce

Východiska byla tato:

- spolupráce s obcemi (obce – jak vedení obcí s rozšířenou působností, tak úředníci - vedoucí sociálních odborů byli informováni o průběhu tvorby koncepce; měli možnost reagovat v průběhu tvorby koncepce na její podobu
- spolupráce s místními odborníky (především členové jednotlivých pracovních skupin (místní protidrogoví koordinátoři, okresní metodici prevence, manažeři prevence kriminality, sociální kurátoři, romští poradci apod.)
- spolupráce s odbornými guaranty.

JEDNOTLIVÉ ČÁSTI „KONCEPCE“ (DÍLČÍ STRATEGIE)

1/ OBLAST protidrogové politiky

Strategie protidrogové politiky Jihočeského kraje na období 2010 – 2011

Navazuje na: Národní strategie protidrogové politiky na období 2005 až 2009

Odborný garant: PhDr. Josef Radimecký, Ph.D., MSc., Centrum adiktologie, 1. LF UK

Garant za Jihočeský kraj: krajský protidrogový koordinátor

2/ OBLAST prevence sociálně patologických jevů

Strategie prevence rizikového chování Jihočeského kraje na období 2010 – 2011

Navazuje na: Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009 - 2012

Odborný garant: PhDr. Josef Radimecký, Ph.D., MSc., Centrum adiktologie, 1. LF UK

Garant za Jihočeský kraj: koordinátor prevence

3/ OBLAST osob ohrožených sociálním vyloučením

Koncepce sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením na období 2010 - 2011

Navazuje na: Strategie boje proti sociálnímu vyloučení (Usnesení vlády ze dne 23. března 2009)

Odborní garanti: Mgr. Adolf Polák - odbor sociálních služeb a sociálního začleňování MPSV; Ing. Karel Novák - společnost Člověk v tísni o.p.s.; Mgr. Vladislav Günter - Centrum pro integraci cizinců, o.s.

Garant za Jihočeský kraj: krajský metodik sociální prevence

4/ OBLAST rómské menšiny

Koncepce integrace romské menšiny v Jihočeském kraji 2010 - 2011

Navazuje na: Usnesení vlády ČR č. 279 ze dne 7. 4. 1999 o Koncepci politiky vlády vůči příslušníkům romské komunity napomáhající jejich integraci do společnosti

Odborný garant: Ing. Karel Novák - společnost Člověk v tísni o.p.s.

Garant za Jihočeský kraj: koordinátor romských poradců

5/ OBLAST prevence kriminality

Akční plán koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje 2010 - 2011

Navazuje na: Strategie prevence kriminality ČR na léta 2008-2011

Odborný garant: Mgr. Michaela Veselá, o.s. Společně k bezpečí

Garant za Jihočeský kraj: manažer prevence kriminality

1. Úvodem

1.1 historie

První Strategie protidrogové politiky jihočeského kraje byla předložena samosprávě Jihočeského kraje v průběhu roku 2006 (jako součást) Koncepce oddělení prevence a humanitních činností, schválena byla zastupitelstvem kraje usnesením č. 166/2006/ZK ze dne 20. 6. 2006 a navazovala na Národní strategii protidrogové politiky na období 2005 až 2009. Tato Strategie protidrogové politiky JČK na období 2005-2009, obsahovala dvě části: Akční plán Strategie protidrogové politiky JČK na období 2005-2009 a Strategii prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v Jihočeském kraji na období 2005 – 2008.

V průběhu roku 2009 byl zpracován navazující strategický dokument, na jehož realizaci se jako odborný garant podílel Mgr. Josef Radimecký, přední český odborník v této oblasti. Byla zpracována i s ohledem na známé skutečnosti, které doprovázely tvorbu nové národní strategie (krajský protidrogový koordinátor se účastnil i její přípravy). Odráží čtyři hlavní požadavky na tvorbu (a realizaci) obdobných dokumentů:

- Být v souladu se současným stavem vědeckého poznání o účinných řešeních problémů, souvisejících s užíváním návykových látek;
- Být realistická ve svém přístupu k této problematice jako takové – neslibovat nemožné, ale respektovat mnohohrstevnatost a rozmanitost faktorů, které jsou v pozadí fenoménu užívání drog;
- Být realistická v jednotlivých opatřeních a konkrétních krocích – tedy plánovat a realizovat jednotlivé kroky a opatření tak, aby byly realizovatelné nástroji, které má kraj k dispozici, a využívat zdrojů, které jsou dostupné a dlouhodobě reálné;
- Komunikovat s ostatními přístupy – tedy najít pro jednotlivá opatření a priority místo, které jim náleží; nedublovat činnosti, které náleží centrální úrovni, a neomezovat nebo nezastupovat úroveň místní.

Naprostá většina v této Strategii popsaných priorit je podložena požadavky, které na kraj jako územně správní jednotku klade zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, obsažené zejména v § 22 (úkoly krajů v samostatné působnosti).

1.2 Popis cílových skupin

Obecně lze konstatovat, že tato strategie má za svůj cíl ovlivnit chování a rozhodování několika velmi rozdílných cílových skupin:

PRIMÁRNÍ cílovou skupinou jsou osoby ohrožené drogami nebo na drogách závislé.

- jednotlivci, kteří dosud do styku s návykovými látkami nepřišli (nebo to nepředpokládáme nebo to prostě nevíme), nicméně jsou z hlediska budoucího vývoje případným příklonem k užívání drog (legálních i nelegálních) ohroženi. Zde se jedná o nejmladší generaci – především žáci a studenti základních a středních škol. Tito jsou především objektem služeb **primární prevence**. Za nejrizikovější věkovou kategorii lze v případě začátku užívání legálních návykových látek (tabák, alkohol) považovat děti ve věku 12 – 15 let, v případě nelegálních drog poněkud vyšší věkovou skupinu (typicky 15 – 18 let).
- jednotlivci, kteří již do styku s drogami přišli, užívají je a jsou tímto ohroženi; včetně jejich sociálního okolí (rodinní příslušníci, partneři). Tito jsou uživateli **zdravotně – sociálních služeb**. Za nejrizikovější věkovou skupinu můžeme označit občany kraje ve věku 18 – 30 let.

SEKUNDÁRNÍ cílovou skupinou jsou osoby či instituce, zainteresované na řešení této problematiky:

- pedagogové, další výchovní pracovníci, ředitelé škol
- rodičovská veřejnost

- samosprávy obcí
- úředníci a další kompetentní osoby na příslušných institucích (samosprávné a správní orgány apod.)
- poskytovatelé služeb, souvisejících s touto problematikou (zdravotní, sociální, vzdělávací, zájmové.....)

1.3: Cíle a priority

Obecný cíl: Snížit a/nebo stabilizovat užívání všech typů drog a potenciální rizika a škody, které mohou jednotlivcům a společnosti v důsledku jejich užívání nastat.

Specifické cíle

- Zastavit případně zmírnit nárůst experimentálního a příležitostného užívání legálních i nelegálních drog;
- Stabilizovat případně snížit spotřebu legálních a nelegálních drog ve společnosti, zejména mezi nezletilými;
- Stabilizovat, případně snížit počet problémových uživatelů drog, alkoholu a tabáku;
- Snížit potenciální rizika užívání všech typů drog, alkoholu a tabáku a ekonomické, zdravotní a sociální dopady jejich užívání na jedince a společnost;
- Zvyšovat kvalitu života uživatelů všech typů drog i alkoholu, jejich rodičů a blízkých prostřednictvím zajištění dostupnosti kvalitních služeb léčby a resocializace;
- Snížit dostupnost legálních a nelegálních drog zejména pro nezletilé mladé lidi prostřednictvím efektivnějšího využívání existujících legislativních a institucionálních nástrojů v podmínkách kraje

1.4: Specifické cíle pro tyto oblasti:

Oblast primární prevence / služby a aktivity zaměřené na neuživatele návykových látek

Oblast zdravotně sociálních služeb / služby pro uživatele drog

Oblast Snížování nabídky drog a prosazování práva

Oblast koordinace a vzdělávání

Oblast Informace - výzkum – hodnocení

Oblast Financování

2. TECHNICKO – ORGANIZAČNÍ CÍLE A OPATŘENÍ (vlastní AKČNÍ PLÁN)

Technickoorganizační cíle

- Koordinace – na základě zákonné opory zkvalitnit systém koordinace ve vztahu k obcím v kraji, k poskytovatelům služeb a také z hlediska meziodborové koordinace uvnitř krajského úřadu;
- Efektivní financování – na základě vědecky podložených dat udržovat a aktualizovat síť drogových služeb v definici minimální sítě drogových služeb v JČK, a navodit změny ve financování k jednoduššímu, optimálnějšímu a efektivnějšímu systému a to jak k poskytovatelům služeb, tak ke správci sítě, tedy Jihočeskému kraji;
- Evaluace aktivit – důsledně uplatňovat výzkumem ověřené postupy při vyhodnocování účinnosti opatření ve všech oblastech protidrogové politiky včetně aplikace poznatků evaluace v praxi.

1. Oblast primární prevence

Priorita 1.1	Podpora odborně způsobilých služeb na základě jejich zařazení do minimální sítě protidrogových služeb
Opatření 1.1.1	Finanční podpora služeb, zařazených na základě jejich potřeby a odborné způsobilosti do minimální sítě služeb
Vyhodnocení	V roce 2011 byly přímo, z finančních prostředků Jihočeského kraje, podpořeny programy primární prevence v souhrnné výši 920 000 Kč. Bylo podpořeno celkem pět certifikovaných programů. Dotační řízení bylo vyhlášeno 16. 2. 2011, schválení projektů proběhlo 19. 4. 2011. Termín byl splněn.
Opatření 1.1.2	Koordinační podpora služeb (komunikace s centrálními orgány, podpora u dalších možných zdrojů financí, vzdělávání a informovanost služeb)
Vyhodnocení	V roce 2010 proběhla řada aktivit, zaměřených na oblast koordinace primární prevence, vzdělávání jejich poskytovatelů atp. Mj. byl PP vyhrazen samostatný blok na krajské konferenci, proběhly schůzky s krajskou koordinátorkou prevence rizikového chování, řešili záležitosti spojené s PP na schůzkách krajské protidrogové koordinační skupiny (projednání s místními protidrogovými koordinátory), byly projednány a podpořeny projekty v rámci prevence kriminality atp... Intenzivní komunikace s centrálními orgány probíhá po linii koordinátor prevence rizikového chování a MŠMT.
Priorita 1.2	Evaluace výkonnosti a dostupnosti služeb, zařazených v síti služeb. Průběžné zjišťování nových potřeb (potřebných služeb) v oblasti primární prevence
Opatření 1.2.1	Průběžné zjišťování dostupnosti a efektivity stávajících služeb
Vyhodnocení	Podrobnější popis výkonnosti služeb byl zpracován ve VZ kraje za rok 2010, základní údaje budou uvedeny i ve VZ za rok 2011 (ta dosud není zpracována, nejsou prozatím k dispozici statistické údaje za rok 2011).
Opatření 1.2.2	Na základě ověřených informací pokrytí identifikovaných potřeb
Vyhodnocení	V roce 2011 bylo pět ze sedmi okresů kraje systémově pokryto certifikovanou službou primární prevence v drogové oblasti; buďto v okrese přímo sídlí realizátor (okres Písek – OS Arkáda; okres J. Hradec – OS Meta; okres Strakonice – OS Prevent; okres Prachatice – OS Portus); nebo je cílená protidrogová prevence prováděna odborným subjektem systematicky (okres České Budějovice, částečně i zasahuje jiné okresy – OS Prevent). Jediný okres v kraji, kde není tato služba dlouhodobě prováděna systematicky, je okres Tábor. V letech 2009 a 2010 sice proběhla jednání, od kterých si bylo možno slibovat, že vznikne v rámci okresu nový subjekt, který pokryje jeho základní potřeby, nicméně nová služba dosud nevznikla. Potřeba prevence drogových závislostí je zde částečně pokryta jinými subjekty, ve městě Tábor zčásti Farní charitou (Centrum Auritus – necertifikovaná služba), nebo konkrétními školami. Tedy zajištění prevence v tomto regionu je úkolem do budoucnosti. V roce 2011 navíc nově omezilo své aktivity v této oblasti Sdružení Spirála (okres Č. Krumlov), mj. nežádalo dotaci z Jihočeského kraje.

2. Oblast zdravotně sociálních služeb / služby pro uživatele drog

Priorita 2.1	Podpora odborně způsobilých služeb na základě jejich zařazení do minimální sítě protidrogových služeb
Opatření 2.1.1	Finanční podpora služeb, zařazených na základě jejich potřeby a odborné způsobilosti do minimální sítě služeb
Vyhodnocení	Grantová podpora těchto služeb je tradičně rozložena mezi dva GP Jihočeského kraje, GP Podpora Minimální sítě protidrogových služeb a GP Podpora protidrogové politiky. Oba GP byly vyhodnoceny do termínu (15. 2. 2011, resp. 19. 4. 2011.), celkem byly podpořeny služba a programy (zpravidla odborně certifikované, zařazené do Minimální sítě služeb kraje) v souhrnné výši 4,98 mil. Kč. Navíc se v roce 2011 podařilo získat finanční prostředky ze závěrečného účtu kraje ve výši 0,7 mil. Kč, které byly přiděleny v druhé výzvě GP Podpora minimální sítě. Celkem tedy za rok 2011 bylo přiděleno krajem 5,68 mil. Kč. Celkem se jednalo o 16 programů/ služeb.
Opatření 2.1.2	Koordinační podpora služeb (komunikace s centrálními orgány, podpora u dalších možných zdrojů financí, vzdělávání a informovanost služeb)
Vyhodnocení	Za rok 2011 proběhla řada jednání s příslušnými centrálními orgány, především v otázce podpory protidrogových služeb v Jihočeském kraji. Proběhla jednání na obcích ohledně podpory služeb z místní úrovně. Byl realizován V. ročník Krajské konference.

Priorita 2.2	Evaluace výkonnosti a dostupnosti služeb, zařazených v síti služeb. Průběžné zjišťování nových potřeb (potřebných služeb) v oblasti zdravotně sociálních služeb pro uživatele drog a jejich sociální okolí
Opatření 2.2.1	Průběžné zjišťování dostupnosti a efektivity stávajících služeb v porovnání s poptávkou po nich
Vyhodnocení	V průběhu roku 2011 se podařilo udržet síť služeb v nezměněné, minimální podobě, přesto, že na realizátory dopadly důsledky omezení výdajů veřejných rozpočtů (v souvislosti s finanční krizí). Podrobnější popis výkonnosti služeb byl zpracován ve VZ kraje za rok 2010, další údaje budou uvedeny i ve VZ za rok 2011 (ta dosud není zpracována, nejsou prozatím k dispozici statistické údaje za rok 2011). Stručně lze shrnout: Ve skutečně základní, minimální míře jsou protidrogové služby v Jihočeském kraji klientům přiměřeně dostupné.
Opatření 2.2.2	Na základě ověřených informací pokrytí nově identifikovaných potřeb příslušnými službami či programy
Vyhodnocení	V průběhu roku 2011 nebyla identifikována potřeba vzniku nové služby, ani tato potřeba nevyplývala z procesu zpracování SPRSS Jihočeského kraje (na období 2011 – 2013). Na samotný závěr roku 2011 probíhá jednání, ohledně možnosti zajištění služby pro oblast prevence a rychlé intervence v oblasti zneužívání především alkoholu u dětí a mladistvých (město Č. Budějovice). Jednání nejsou dosud uzavřena, lze předpokládat vznik nového programu při stávající službě (pravděpodobně Drogová poradna Prevent)

3. Oblast Snižování nabídky a prosazování práva

Priorita 3.1	Zprostředkování informací obcím k efektivnější realizaci opatření ke snížení dostupnosti tabáku a alkoholu směrem k dětem a mládeži
Opatření 3.1.1	Informační semináře pro obce k zákonu č.379/2006 Sb., a problematika s tím související
Vyhodnocení	V roce 2011 nebyla v této podobě tato aktivita realizována (je na základě jednání s místními koordinátory naplánována na rok 2012, 1.pololetí). Nicméně v roce 2011 proběhl podobný seminář, organizovaný krajem, k držení drog v množství menším než malém (a k přestupkům, řešeným v této souvislosti obcemi). Účastnili se zástupci obcí (agenda přestupků), městských policií, místní koordinátoři. Seminář proběhl 18.10.2011.
Opatření 3.1.2	Zprostředkování výměny informací mezi obcemi a PČR k problematice potlačování nabídky tabáku a alkoholu směrem dětem a mládeži
Vyhodnocení	Informace byly zprostředkovány místním koordinátorům. V roce 2011 nebyla tedy v této podobě tato aktivita realizována (je na základě jednání s místními koordinátory naplánována na rok 2012, 1.pololetí).

4. Oblast koordinace a vzdělávání

Priorita 4.1	Udržení a optimalizace stávajícího systému koordinace protidrogové politiky Jihočeského kraje
Opatření 4.1.1	Udržení stávajícího systému koordinace v Jihočeském kraji prostřednictvím krajské protidrogové koordinační skupiny, zachování koordinační struktury
Vyhodnocení	Koordinační struktura zůstala zachována, k zásadní změně nedošlo. Vzhledem k „sociální reformě“ bude nutné ale od roku 2012, jak se situace v této chvíli jeví, vyvinout větší úsilí k udržení koordinace na místní úrovni v kraji (přechod některých agend z obcí na Úřady práce, změny v personálním zajištění apod.)
Opatření 4.1.2	Posílení přenosu informací z krajské úrovně směrem k úrovni celostátní (RVKPP), intenzivnější spolupráce na podporu koordinace na místní úrovni
Vyhodnocení	V roce 2011 byl krajský koordinátor členem pracovní skupiny Výbor zástupců regionů RVKPP. Účastnil se dotačních řízení MZ, RVKPP. Informace byly obcím prostřednictvím místních koordinátorů průběžně předávány. Pro další období je dohodnuta/ plánována účast zástupců RVKPP na jednáních s místními koordinátory (jednání Krajské protidrogové koordinační skupiny). Jedním ze způsobů přenosu informací z kraje na celostátní úroveň bylo odborné vystupení krajského koordinátora na pravidelném vzdělávacím programu ČLS J.E. Purkyně a na celostátní AT konferenci.
Opatření 4.1.3	Posílení spolupráce s poskytovateli služeb
Vyhodnocení	Viz. opatření 1.1.1 a 2.1.1. Poskytovatelům služeb byly informace z krajské a centrální úrovně předávány průběžně, důležité skutečnosti byly s nimi konzultovány.

Priorita 4.2	Aktivní spolupráce s obcemi na rozvoji koordinace protidrogové politiky na místní úrovni
Opatření 4.2.1	Metodická a koordinační podpora kraje obcím v přípravě a realizaci jejich přístupů k protidrogové politice na místní úrovni
Vyhodnocení	V roce 2011 proběhla řada konzultací s místními koordinátory, ale ne všechny obce, kde je ustanovena funkce protidrogového koordinátora, mají samostatnou protidrogovou strategii.
Opatření 4.2.2	Zprostředkovat lepší přenos informací a intenzivnější spolupráci mezi obcemi a místními školami v oblasti protidrogové politiky (především prevence)
Vyhodnocení	V roce 2011 nebyla realizována specifická jednání s obcemi a školami v oblasti protidrogové prevence; uskutečnila se jednání pojata v širších souvislostech, k oblasti rizikového chování – projekty obcí a škol v této oblasti byly podpořeny z programu prevence kriminality.

Priorita 4.3	Vzdělávání – iniciace a podpora
Opatření 4.3.1	Realizace aktivit, zaměřených na šíření odborných informací o protidrogové problematice mezi spolupodílející se subjekty (samospráva, úřady, další poskytovatelé služeb)
Vyhodnocení	V roce 2011 se konal V. ročník Krajské konference protidrogových profesionálů Jihočeského kraje (organizační zajištění OS Prevent), s velmi dobře hodnocenou odbornou úrovní, nejvýznamnější odborně vzdělávací akce v této oblasti, z největší míry financovaná Jihočeským krajem. Účastnili se především pracovníci drogových služeb z Jihočeského kraje, místní protidrogoví koordinátoři, ale i ze služeb a institucí z jiných krajů, s celostátní spádovostí. Poprvé překročil počet účastníků více než 100 osob.
Opatření 4.3.2	Podporovat zavedení odborného vzdělávání v oblasti koordinace protidrogové politiky na celostátní úrovni
Vyhodnocení	V roce sice 2010 proběhlo v rámci jednání na úrovni RVKPP několik diskusí ohledně realizace této aktivity, v současné době má tuto problematiku v gesci ministerstvo vnitra. Krajský koordinátor byl osloven s nabídkou na účast v pracovní skupině, která by se měla problematikou vzdělávání v oblasti koordinace protidrogové politiky zabývat. V roce 2011 nebyly na centrální žádné další aktivity či kroky v této oblasti dále realizovány.
Opatření 4.3.3	Pokračovat ve vzdělávání místních protidrogových koordinátorů na území kraje
Vyhodnocení	V roce uskutečnil odborný seminář, zaměřený na problematiku přestupků (Držení drog v množství menším než malém). Dále měli místní koordinátoři možnost se účastnit krajské konference (což mnozí využili). Odborné informace byly místním koordinátorům předávány na schůzkách krajské protidrogové skupiny – buď přímo, nebo jako přílohy zápisů. Dále jim byly zprostředkovány nabídky jiných vzdělavatelů v této oblasti (Institut pro místní správu, ČLS JEP apod., zpravidla e-mailem).

5. Oblast Informace - výzkum – hodnocení

Priorita 5.1	Zvyšování informovanosti veřejnosti a dalších subjektů o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje
Opatření 5.1.1	Zprostředkování informací o realizaci protidrogové politiky kraje směrem k veřejnosti a dalším subjektům
Vyhodnocení	Všechny relevantní informace jsou zveřejňovány prostřednictvím webových stránek Jihočeského kraje, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, sekce Informace k drogové problematice v Jihočeském kraji. Součástí strategie informační je i aktivní účast koordinátora jak na akcích krajských (krajská konference, semináře k drogové problematice, účast na tvorbě KPSS obcí), tak aktivní (s příspěvkem) na akcích s celostátním dosahem (celostátní AT konference, vzdělávací semináře 1.FN UK Praha – krátká intervence u praktických lékařů pro děti a dorost, CEKAS a RVKPP– standardy kvality protidrogových služeb aj.). Pochopitelně informace pro RVKPP, případně další instituce, o situaci v oblasti užívání drog v Jihočeském kraji, a u způsobech řešení, které Jihočeský kraj uplatňuje.

Priorita 5.2	Aktivní spolupráce s obcemi na zvyšování informovanosti veřejnosti a dalších subjektů o realizaci protidrogové politiky obcí Jihočeského kraje
Opatření 5.2.1	Spolupráce se samosprávami obcí – zajištění / zprostředkování informování členů samospráv, pracovníků obecních úřadů a obyvatel obcí o konkrétních otázkách protidrogové politiky

Vyhodnocení	V roce 2011 proběhla jednání se zástupci obcí (starostové) v Týně nad Vltavou, Dačicích, Jindřichově Hradci, Blatné. Účast na jednání Sociální komise RM Č. Budějovice, účast na tvorbě PRSS České Budějovice. Další aktivity jsou plánovány i na následující období.
Priorita 5.3	Udržet stávající systém sběru dat o situaci v oblasti protidrogové politiky Jihočeského kraje
Opatření 5.3.1	Zpracování Výroční zprávy o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje
Vyhodnocení	Výroční zpráva za rok 2010 byla zpracována a předána RVKPP v určeném termínu. VZ za rok 2011 bude zpracována následně, v 1. Pololetí roku 2012 (vyžaduje značné množství statistických údajů, které budou dostupné nejdříve v průběhu prvního čtvrtletí 2012.

6. Oblast Financování

Priorita 6.1	Zajištění spolufinancování služeb a programů v oblasti protidrogové politiky z rozpočtu Jihočeského kraje
Opatření 6.1.2	Udržení dosavadního stavu spoluúčasti kraje na projektech, zařazených do Minimální sítě služeb na základě identifikovaných potřeb (zajištění místní a typové dostupnosti protidrogových služeb, průběžné navyšování alokace na základě ekonomické situace – inflace apod.). Navazuje na opatření 1.1.1; 2.1.1; 4.3.1
Vyhodnocení	V roce 2011 se nepodařilo Jihočeskému kraji ve svém podílu, kterým přispívá ke spolufinancování služeb v oblasti protidrogové politiky, udržet absolutní výši finančních prostředků, směřovaných do této oblasti, na úrovni předcházejících let (2007 – 2009), nicméně se podařilo navýšit (prostřednictvím druhé výzvy GP Podpora minimální sítě protidrogových služeb) o 700 tis. Kč prostředky oproti roku 2010. Pokles financování drogových služeb (včetně primární prevence) se ale týkal v podstatě všech rezortů, které se na něm podílejí. Podrobnější údaje lze nalézt i v souvisejících dokumentech (vyhodnocení SPRSS 2008 – 2010; rok 2010, příloha VZ kraje za rok 2010).
Opatření 6.1.2	Podpora rozvoje sítě služeb na základě identifikovaných potřeb – vznik nových služeb (na základě identifikovaných potřeb – doplnění místní a typové dostupnosti protidrogových služeb, souběžně s navýšením alokovaných prostředků – tak, aby se rozvoj sítě služeb nedotkl služeb stávajících). Navazuje na opatření 1.2.2; 2.2.2
Vyhodnocení	V roce 2011 nebyla identifikována potřeba rozšiřovat Minimální síť služeb (stejně tak při přípravě SPRSS Jihočeského kraje na období 2011 – 2013).
Opatření 6.1.3	Udržení stávajících mechanismů finanční podpory – grantové programy (Podpora minimální sítě protidrogových služeb; Podpora protidrogové politiky Jihočeského kraje); průběžná optimalizace těchto GP z hlediska zefektivnění jak pro administrátory, tak pro žadatele (<i>souvisí s opatřením 4.1.3.</i>)
Vyhodnocení	Stávající mechanismy finanční podpory služeb v drogové oblasti ze strany Jihočeského kraje zůstaly zachovány. Došlo k dílčím zjednodušením (při zachování souladu zmíněných GP se všemi závaznými normami) u těchto GP.
Priorita 6.2	Zajištění spolufinancování služeb v oblasti protidrogové politiky z ostatních zdrojů
Opatření 6.2.1	Aktivní spolupráce s centrálními orgány (RVKPP, ministerstva) při podpoře projektů/ služeb, realizovaných na území kraje
Vyhodnocení	V roce 2011 pokračovala spolupráce s centrálními orgány na úrovni, která je dlouhodobě nastavena. Celkový objem finančních prostředků na podporu služeb Minimální sítě (v důsledku restriktivních opatření ve veřejných výdajích v souvislosti s finanční krizí, trend přetrvává z roku 2010) poklesl, především u MZ, ale i u RVKPP.
Opatření 6.2.2	Aktivní spolupráce s obcemi kraje při zajištění spolufinancování projektů/ služeb, realizovaných na území kraje z obecních zdrojů
Vyhodnocení	V roce 2011 proběhlo několik setkání se samosprávami obcí (podrobněji 5.2.1), zaměřené mj. i na spolufinancování služeb. Pokračování je plánováno i na rok 2012.

Zpracoval Mgr. Marek Nerud
Krajský protidrogový koordinátor, Jihočeský kraj

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2011

Předmluva

Jihočeský kraj má zpracovanou Strategii prevence rizikového chování dětí a mládeže Jihočeského kraje na období 2010 - 2011 (dále jen „Strategie JČK“), která plynule navazuje na strategii prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství na období 2009 – 2012. Strategie JČK ve svém pojetí koresponduje a navazuje na národní Strategii a ostatní zákonné normy, vyhlášky a metodické pokyny MŠMT k prevenci rizikového chování. Základním pilířem Strategie JČK je výchova dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu, osvojení si pozitivního sociálního chování, rozvoj a podpora sociálních kompetencí vedoucí k harmonickému rozvoji osobnosti. Základními východisky efektivní primární prevence je kontinuita, systematičnost a komplexnost preventivního působení s ohledem na věk dítěte a jeho aktuální prožívání světa. Strategie JČK klade především důraz na specifickou primární prevenci - aktivity, které jsou zaměřeny na vznik, předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Jihočeský kraj každoročně podporuje realizaci preventivních programů zaměřených na specifickou primární prevenci ve školách a školských zařízeních. Každoročně se pro oblast prevence rizikového chování vyčleňují finanční prostředky.

Sít škol v roce 2011 tvořilo 290 mateřských škol, 227 základních škol, 28 speciálních škol, 22 samostatných gymnázií, 3 gymnázia společně se střední školou, 17 vyšších odborných škol, 58 středních škol (SOŠ, SOU, OU), 1 konzervatoř a 5 vysokých škol, z nichž jsou 3 soukromé. Ve školním roce 2010/2011 bylo v mateřských, základních, středních školách a vyšších odborných školách v Jihočeském kraji celkem 103 752 žáků a studentů.

Na internetových stránkách Jihočeského kraje (pod odborem sociálních věcí a zdravotnictví) je vytvořen odkaz „**Prevence rizikového chování**“, který je určen nejenom školním metodikům prevence, ale také rodičům a dalším subjektům působícím v oblasti primární prevence. Pod tímto odkazem jsou zveřejňovány aktuální informace z oblasti prevence, k volnému stažení jsou zde dostupné metodické, koncepční, legislativní materiály a publikace a také podrobné informace k dotačním programům.

Vlastní zpráva

Zhodnocení roku 2011 v oblasti prevence rizikového chování, plyne ze Strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže Jihočeského kraje na období 2010 – 2011 v působnosti odboru sociálních věcí a zdravotnictví Krajského úřadu Jihočeského kraje.

Stanovené cíle a priority:

Hlavní cíle

- snížení a/nebo stabilizace nárůstu rizikových forem chování mezi dětmi a mladými lidmi, za použití těchto nástrojů:
 - vymezení organizačního a institucionálního rámce prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti Jihočeského kraje a jeho vytvoření/vybudování v praxi;
 - výchova ke zdravému životnímu stylu;
 - rozvoj a podpora sociálních kompetencí u všech cílových skupin.

Ke splnění hlavních cílů přispějí specifické cíle, které jsou dále podrobněji rozpracovány.

Specifické cíle

- zajistit dostupnost efektivní primární prevence rizikového chování pro děti a mládež na území kraje;
- přispět ke zvyšování odborné úrovně poskytovatelů služeb v oblasti primární prevence rizikového chování;

- vybudovat systém efektivní a kvalitní koordinace aktivit a subjektů zapojených do realizace preventivních aktivit v Jihočeském kraji;
- zvýšit informovanost veřejnosti o tématu prevence rizikového chování, roli veřejnosti v ní a o realizovaných opatřeních;
- zlepšit stávající systém koordinace prevence rizikového chování propojováním horizontální a vertikální úrovně (státní správu, státní i nestátní organizace, které realizují služby v oblasti prevence rizikového chování).

Způsob a prostředky vedoucí k naplňování jednotlivých specifických cílů, jsou podrobně dále rozpracovány.

Rozpracované specifické cíle a priority

1. Oblast Koordinace

Priorita 1.1. Udržení stávajícího systému koordinace a metodického vedení prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Jihočeském kraji.

Aktivita:

1.1.1: Metodické a koordinační setkávání s metodiky v PPP rizikového chování (SPJ). Udržení stávajícího systému koordinace v Jihočeském kraji.

Priorita 1.2. Zlepšení a vytvoření funkčního systému spolupráce kraje se samosprávami obcí, státními orgány a poskytovateli programů a služeb v oblasti primární prevence.

Aktivita:

1.2.1: Navázat intenzivnější spolupráci, koordinaci a komunikaci s obcemi, zprostředkovat prohloubení spolupráce mezi obcemi a školami v prevenci rizikového chování.

1.2.2: Prohloubení spolupráce a koordinace mezi OSVZ (krajskou koordinátorkou prevence) a OŠMT.

Priorita 1.3. Zjednodušení a zkvalitnění jednotné podoby MPP a ZZ, sjednocení vyhodnocení (evaluace).

Aktivita:

1.3.1: Dopracování metodického doporučení minimálního preventivního programu (MPP) a závěrečné zprávy (ZZ), jednotné vyhodnocení ZZ o plnění MPP.

Priorita 1.1.	Udržení stávajícího systému koordinace a metodického vedení prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Jihočeském kraji.
Ukazatele/indikátory	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Počet setkání pracovní skupiny primární prevence ▪ Účast na jednání KKS SPJ ▪ Záписы ze setkání pracovních skupin (KKS SPJ) ▪ Posuzování projektů ▪ Vzájemné poskytování informací o realizovaných programech specifické primární prevence na území Jihočeského kraje

Aktivita 1.1.1.	Metodické a koordinační setkávání s metodiky v PPP rizikového chování (SPJ). Udržení stávajícího systému koordinace v Jihočeském kraji.
Vyhodnocení	<p>V průběhu roku 2011 proběhly 4 pracovní setkání s okresními metodiky prevence v PPP. Krajská školská koordinátorka prevence v úzké spolupráci s metodiky prevence PPP monitoruje ve školách a školských zařízeních v JČK realizaci Minimálních preventivních programů a navazujících aktivit v oblasti prevence rizikového chování. Zprostředkovává přes metodiky prevence PPP kontakty na místní poskytovatele programů primární prevence. Organizuje pravidelné porady pracovní skupiny, které jsou především zaměřeny na aktuální informace z oblasti primární prevence rizikového chování, předávání informací z KÚ a MŠMT, vzájemnou výměnu zkušeností atd. Řadu dalších věcí samozřejmě řešíme společně operativně buď emailovou nebo telefonickou komunikací.</p> <p>Na místní úrovni, v každém okrese Jihočeského kraje byly v roce 2011 realizovány min. 2 x porady pro školní metodiky prevence, kterých se účastní i</p>

	<p>zástupci jiných regionálních organizací. Krajská školská koordinátorka prevence se každoročně aktivně účastní porad. Školním metodikům prevence předává aktuální informace z této oblasti, které jsou především zaměřeny na podávání informací o dotačním řízení MŠMT, jak psát a podat žádost o dotaci, aktuální informace z krajské úrovně a informace z MŠMT. Na závěr zodpovídá dotazy školních metodiků prevence.</p> <p>Největší slabinou současného preventivního systému ve školství zůstává pozice školních metodiků prevence, kteří ve většině případů nemají potřebný časový prostor pro plnění svých úkolů.</p> <p><i>„Přetrvávajícím problémem je, že školní metodici vykonávají svou funkci při plném pracovním úvazku, finančně ohodnoceni jsou pouze někteří a to ne adekvátně k požadované práci.“</i></p> <p>Nesystémovost přetrvávajícího přístupu se ponechává na vedení školy, aby posoudilo, kolik času a úsilí školnímu metodiku prevence jeho práce zabere, pokud ji má provádět v plném rozsahu, zodpovědně a kvalifikovaně. Podcenění významu práce školního metodika prevence má často za následek, že v některých případech může být jeho funkce pouze formální záležitostí.</p>
--	---

Priorita 1.2.	Zlepšení a vytvoření funkčního systému spolupráce kraje se samosprávami obcí, státními orgány a poskytovateli programů a služeb v oblasti primární prevence.
Ukazatele/indikátory	<p>Spolupráce se samosprávami obcí, zejména:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Účast kraje na jednáních samosprávy ▪ Počet setkání s obcemi, krajem a poskytovateli služeb ▪ Zápisy z realizovaných setkání ▪ Vzájemné poskytování informací o realizovaných programech na území kraje ▪ Společně realizované aktivity ▪ Účast na pracovních poradách a jednáních pořádaných MŠMT ▪ Spolupráce na tvorbě koncepčních, rozvojových a strategických dokumentů ▪ Výměna informací ▪ Strategické dokumenty obcí

Aktivita 1.2.1.	Navázat intenzivnější spolupráci, koordinaci a komunikaci s obcemi, zprostředkovat prohloubení spolupráce mezi obcemi a školami v prevenci rizikového chování.
Vyhodnocení	V roce 2011 se uskutečnila jednání k oblasti prevence rizikového chování – projekty obcí a škol v této oblasti byly podpořeny převážně z programu prevence kriminality. Pořád se nedaří aktivněji navázat spolupráce v oblasti prevence rizikového chování u všech obcí, a to převážně mezi školou a obcí samotnou.

Aktivita 1.2.2.	Prohloubení spolupráce a koordinace mezi OSVZ (krajskou koordinátorkou prevence) a OŠMT.
Vyhodnocení	V roce 2011 pokračovala spolupráce s odborem školství, která je od roku 2009 odpovídajícím způsobem nastavena. Potřebné informace jsou předávány ústně, telefonicky nebo emailově dle potřeby. Krajská školská koordinátorka se aktivně snaží proniknout do problematiky školství a získávat odborné vědomosti z této oblasti, která se v její práci prolíná.

Priorita 1.3.	Zjednodušení a zkvalitnění jednotné podoby MPP a ZZ, sjednocení vyhodnocení (evaluační).
Ukazatele/indikátory	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dopracované metodické doporučení MPP a ZZ o plnění MPP ▪ Školení/seminář o jednotné podobě MPP ▪ Počet ŠMP – účastníků školení/semináře ▪ Zavedení metodického doporučení MPP do praxe škol a školských zařízení ▪ Zavedení jednotného postupu evaluace realizace MPP ve

	školách a školských zařízeních v kraji
--	--

Aktivita 1.3.1.	Dopracování metodického doporučení minimálního preventivního programu (MPP) a závěrečné zprávy (ZZ), jednotné vyhodnocení ZZ o plnění MPP.
Vyhodnocení	Minimálně preventivní program (dále jen „MPP“) je základní materiál pro realizaci primární prevence rizikového na školách. Na MPP přímo navazuje další zpracovaný dokument Závěrečná zpráva o plnění Minimálně preventivního programu (dále jen „Závěrečná zpráva“). Hlavním cílem jednotné podoby MPP a ZZ je, aby Závěrečná zpráva sloužila nejenom pro potřeby škol, ale také pro ujednocení požadovaných údajů za Jihočeský kraj. Získané údaje, které by bylo možné v rámci celého kraje vyhodnotit (a v dalším období porovnávat s předchozím rokem). Závěrečné zpráva je také materiálem, který dává kraji, obcím i školám zpětnou vazbu o aktuálním dění v kraji v oblasti prevence rizikového chování. Na přelomu roku 2010/2011 došlo k dopracování a zjednodušení vyhodnocení závěrečných zpráv o realizaci MPP. MPP podléhá kontrole české školské inspekci.

2. Oblast Vzdělávání

Priorita 2.1. Zvyšování odborné úrovně poskytovatelů služeb v oblasti primární prevence.

Aktivita:

2.1.2: Zajištění odborných vzdělávacích seminářů pro pracovníky v oblasti rizikového chování, které by měly být zaměřeny na zvyšování odborné úrovně v oblasti prevence rizikového chování (SPJ).

Priorita 2.1.	Zvyšování odborné úrovně poskytovatelů služeb v oblasti primární prevence.
Ukazatele/indikátory	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Odborně prováděné vzdělávací semináře pro školní metodiky prevence a další pedagogické pracovníky ▪ Počet účastníků na vzdělávacích seminářích ▪ Počet odborníků a počet široké veřejnosti ▪ Zprávy o realizovaných aktivitách publikované v médiích z monitoringu tisku ▪ Koordinované zapojení všech subjektů do informačních aktivit o realizovaných opatřeních PP RCH ▪ Medializace, koordinace, přímá realizace

Aktivita 2.1.1.	Realizace krajské konference pro odbornou a širokou veřejnost na téma prevence rizikového chování.
Vyhodnocení	Krajská konference nebyla vzhledem k úsporným opatřením Jihočeského kraje uskutečněna. V dubnu 2012 proběhne I. Krajská konference. Náklady na konferenci budou minimalizovány, vzhledem k příslibené participaci nestátních neziskových organizací.

Aktivita 2.1.2.	Zajištění odborných vzdělávacích seminářů pro pracovníky v oblasti rizikového chování, které by měly být zaměřeny na zvyšování odborné úrovně v oblasti prevence rizikového chování (SPJ).
Vyhodnocení	V průběhu roku 2011 Jihočeský kraj zrealizoval ve spolupráci s občanským sdružením Společně k bezpečí odborné semináře, které zvýšily a zkvalitnily odbornou úroveň ve školách a školských zařízeních. Odborné semináře byly převážně zaměřeny na praktickou a metodickou část, aktuálně reagovaly na poptávku a problémy s projevy rizikových forem chování.

3. Oblast Financování

Priorita 3.1. Zachování grantového programu kraje a jeho rozšíření. Další finanční zdroje.

Aktivita:

3.1.1: Podpora a rozvoj programů zajišťující specifickou primární prevenci.

3.1.2: Zachování stávajících mechanismů finanční podpory – grantové programy kraje.

3.1.3: Aktivní spolupráce s MŠMT na zajištění stávajících mechanismů finanční podpory (Program I. MŠMT).

Priorita 3.2. Iniciace navyšování finančních prostředků kraje za účelem zachování kontinuity a stability systému specifické primární prevence rizikového chování.

Aktivita:

3.2.1: Spolufinancování specifické primární prevence rizikového chování z rozpočtu OŠMT.

3.2.2: Iniciace (aktivní vyhledávání) dalších možností financování.

Priorita 3.1.	Zachování grantového programu kraje a jeho rozšíření. Další finanční zdroje.
Ukazatele/indikátory	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Výše finančních prostředků, uvolněných z rozpočtu Jihočeského kraje na podporu specifické primární prevence ▪ Finanční prostředky z MŠMT ▪ Počet jednání koordinátorky prevence SPJ s cílem získávat další finanční zdroje na podporu specifické primární prevence ▪ Výše finančních prostředků na realizaci aktivit PP RCH pocházejících z dalších zdrojů

Aktivita 3.1.1.	Podpora a rozvoj programů zajišťující specifickou primární prevenci.
Vyhodnocení	Jihočeský kraj každoročně z vlastního rozpočtu podporuje realizaci specifických primárně preventivních aktivit (protidrogová prevence) ve školách a školských zařízeních, a to v rámci grantového programu Akčního plánu programu rozvoje JČK (Podpora a rozvoj protidrogové politiky v JČK). Z Opatření č. 1 byly podpořeny v roce 2010 a 2011 projekty místních certifikovaných poskytovatelů protidrogových preventivních programů v rámci školní docházky v rozsahu 1 101 107,- Kč (rok 2010) a 920 000 Kč (rok 2011).

Tabulka č. 1

Rok	2011
Oblast	Protidrogová primární prevence
Dotace	920 000 Kč

Aktivita 3.1.2.	Zachování stávajících mechanismů finanční podpory – grantové programy kraje.
Vyhodnocení	Obdobně jako opatření 3.1.1

Aktivita 3.1.3.	Aktivní spolupráce s MŠMT na zajištění stávajících mechanismů finanční podpory – Program I. MŠMT).
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence SPJ), MŠMT
Finanční zdroje	MŠMT
Výstupy	Participace na dotačních řízeních pro oblast prevence sociálně patologických jevů vyhlašované MŠMT – Program I.
Milníky/Termín	Průběžně, každoročně
Vyhodnocení	V roce 2011 pokračovala spolupráce s centrálními orgány na úrovni, která je dlouhodobě odpovídajícím způsobem nastavena. V rámci dotačního řízení došlo k zefektivnění procesu vynakládání finančních prostředků a k harmonizaci poskytování dotací s ostatními poskytovateli v rámci ČR. Jediným poskytovatelem dotace je MŠMT (okrajově RVKPP – v roce 2011 Meta Jindřichův Hradec). I přesto je neustále vnímána potřeba podporovat projekty

	<p>v rámci krajů, které řeší jednotlivé problémy, a proto jsou krajští školští koordinátoři prevence součástí dotační komise MŠMT, kde obhajují projekty v rámci svého kraje.</p> <p>MŠMT v rámci dotačního programu na realizaci aktivit v oblasti prevence rizikového chování pro rok 2011 schválila Jihočeskému kraji dotaci ve výši 1 784 000,- Kč. V rámci Jihočeského kraje bylo podáno na MŠMT 31 žádostí, z toho bylo úspěšných 16 projektů (nestátní neziskové organizace /NNO/ - 4 projekty v celkové výši 1 149 000,- Kč a školy a školská zařízení - 12 projektů v celkové výši 635 000,- Kč).</p>
--	---

Tabulka č. 2 Počet podpořených projektů z MŠMT v roce 2011

Zařízení/realizátor	Finanční prostředky
OS PREVENT	322 000 Kč
Sdružení META	211 000 Kč
OS PORTUS	294 000 Kč
Arkáda – sociálně psychologické centrum, o. s.	322 000 Kč
SUPŠ sv. Anežky České v České Krumlově	39 000 Kč
Základní škola TGM Suchdol nad Lužnicí	21 000 Kč
Gymnázium, SOŠE a SOU Kaplice	30 000 Kč
VOŠ, SŠ, COP Sezimovo Ústí	61 000 Kč
Gymnázium a SOŠ ekonomická, Vimperk	15 000 Kč
VOŠ a SOŠ Volyně	73 000 Kč
SOU Blatná	73 000 Kč
SŠ technická a obchodní Dačice	55 000 Kč
Gymnázium a SOŠ ekonomická, Vimperk	59 000 Kč
Základní škola Kaplice	71 000 Kč
SOŠ a SOU Jindřichův Hradec	65 000 Kč
SŠ a VOŠ cestovního ruchu České Budějovice	73 000 Kč

Priorita 3.2.	Iniciace navyšování finančních prostředků kraje za účelem zachování kontinuity a stability systému specifické primární prevence rizikového chování.
Ukazatele/indikátory	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Výše prostředků, uvolněných z rozpočtu Jihočeského kraje na podporu specifické primární prevence ▪ Vyjednávání financí z rozpočtu OŠMT ▪ Jednání na úrovni samosprávy kraje

Aktivita 3.2.1.	Spolufinancování specifické primární prevence rizikového chování z rozpočtu OŠMT.
Vyhodnocení	Aktivita vedoucí k navyšování finančních prostředků z rozpočtu OŠMT se nám vzhledem k současným úsporným opatřením nedaří. Tato priorita zůstává i nadále. Krajská koordinátorka bude iniciovat jednání s nově jmenovanou vedoucí odboru o navyšování finančních zdrojů z rozpočtu OŠMT, pro oblasti prevence rizikového chování směrem do škol.

Aktivita 3.2.3	Iniciace (aktivní vyhledávání) dalších možností financování
Vyhodnocení	Aktivita vedoucí k navyšování finančních prostředků se nám vzhledem k současným úsporným opatřením nedaří úspěšně dotáhnout do konce. Ale tato zůstává prioritou i nadále a krajská koordinátorka má snahu neustále iniciovat navyšování finančních zdrojů.

Zpracovala: Mgr. Pavlína Čalounová
školská koordinátorka prevence RCH

Koncepce sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením na období 2010 – 2011

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2011

Úvod

Návrhy opatření koncepce sledují hlavní strategický cíl, kterým je předcházení sociálnímu vyloučení a odstraňování jeho důsledků. Stává se naléhavou prioritou politiky vlády, situací sociálně vyloučených se bude zabývat *Strategie boje proti sociálnímu vyloučení* (Usnesení vlády ze dne 23. března 2009). Výchozími strategii boje proti sociálnímu vyloučení byla přijata vládním usnesením z prosince 2010. Nová právní úprava, která zpřísnila podmínky nároku na dávky hmotné nouze a jejich výplatu, vede ke snížení počtu beneficentů i celkového objemu vyplácených dávek. Zpřísnění podmínek zákonných ustanovení o hmotné nouzi a životním minimu povede pravděpodobně k další destabilizaci bytové a příjmové situace s negativním dopadem na rodinné vztahy a vývoj mladé generace. Nová sociální rizika a možnosti uplatnění moderních metod sociální práce, vycházející z výzkumu a analýzy demo-sociálních procesů. Nová sociální rizika jsou považována za jeden z rozhodujících činitelů ovlivňující sociální rovnováhu regionů a celých zemí. Obrací pozornost na klíčové sociální skupiny, které mohou ohrožovat nebo posilovat sociální soudržnost. Na tento problém je zaměřen výzkumný projekt Ostravské univerzity, Fakulty sociálních studií realizovaný v Moravskoslezském kraji.

Vlastní závěrečná zpráva

Obecný cíl: Prostřednictvím sociální pomoci a sociálních služeb posílit integraci osob ohrožených sociálním vyloučením a omezit prohlubování exkluze osob sociálně vyloučených

Specifické cíle:

- Eliminovat případy ztráty bydlení řešením dluhů spojených s bydlením a zvýšit dostupnost adekvátního bydlení;
- Zvýšit dostupnost odpovídajících odborných služeb pro cílové skupiny poskytovaných zejména terénní formou;
- Snížit počet dlouhodobě nezaměstnaných a obtížně zaměstnatelných osob cílových skupin;
- Snížit počet dětí končící vzdělávání bez získání kvalifikace;
- Zkvalitnit monitorování situace cílových skupin a evaluaci realizovaných programů a služeb;
- Snižovat počet sociálně vyloučených lokalit;
- Zvýšit podporu začleňování cizinců do společnosti.

Oblasti:

- 1. Oblast prevence sociálního vyloučení;**
- 2. Oblast dostupnosti sociálních služeb;**
- 3. Oblast vyloučených lokalit Jihočeského kraje;**
- 4. Oblast koordinace a vzdělávání;**
- 5. Oblast financování.**

1 Oblast prevence sociálního vyloučení

Priorita 1.1	Zajištění včasné prevence sociálního vyloučení klientů cílových skupin
Indikátory	Počet podpořených služeb a realizovaných aktivit, statistické údaje, vyčleněné finanční prostředky kraje
Strategie	Koordinace aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi, školami a poskytovateli služeb. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority.
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence) ve spolupráci s protidrogovým koordinátorem, s krajským školským koordinátorem prevence sociálně patologických jevů)
Op. 1.1.1	Vytvořit systém koordinace a podpory obcí při indikaci cílových skupin a potřeb jejich příslušníků.
Výstupy	Počet podpořených programů, výše uvolněných finančních prostředků. 1. Kontrola kvality a verifikace pokrytí potřeb terénní sociální práce 2. Počet podpořených aktivit a programů TSP
Termín	1. do 31. 6. příslušného kalendářního roku (podpořené projekty) 2. do 31. 5. následujícího roku (výstupy podpořených projektů)
Výsledky	Systematická a dlouhodobě předvídatelná podpora služeb TSP, snížení nepříznivých důsledků rizik sociálního vyloučení

Opatření sleduje aktivity:

1.1.1.1 stabilní zajištění terénní sociální práce a její další rozvoj pro zajištění optimální nabídky k prevenci sociálního vyloučení, tj. se zaměřením na zadluženost, bydlení, zaměstnanost. Podporovány jsou zejména sociální služby, které mají potenciál v oblasti prevence sociálního vyloučení u nejrizikovějších cílových skupin: odborné sociální poradenství (poskytované nejen ambulantní, ale také terénní formou, zaměřené v současnosti také na dluhové poradenství, případně bezplatné právní poradenství), terénní programy a NZDM. Odbor sociálních služeb a začleňování v r. 2011 zjišťoval prostřednictvím krajských metodiků sociální prevence, zda je v NPZDM dodržována dolní věková hranice šesti let u dětí, navštěvujících zařízení. Možná přítomnost dětí mladších je tolerována v případech, jde-li o mladšího sourozence, nikoliv cílená. Z informací MPSV nato služba zůstává nadále tak jak byla koncipována – určená pro děti, které nemají žádné zájmové aktivity pro trávení volného času. Aktivity s dětmi předškolního věku je možné realizovat prostřednictvím projektů (tak jak v našem kraji provádí o.s. Naděje v Písku a o.s. Lungo drom v Prachaticích). Tyto projekty však nejsou alternativou předškolního zařízení typu mateřské školy.

1.1.1.2 vytvořit podmínky pro další vzdělávání terénních pracovníků, aktuálně pro oblast zdraví a hygieny. V roce 2010 se předpokládalo, že v roce 2011 bude obnoven vzdělávací kurs zdravotně sociálního pracovníka s působností v sociálně vyloučených lokalitách. Naším záměrem bylo proškolení současné terénní pracovníky v této oblasti. Aktivní působení terénních pracovníků v této oblasti považujeme za důležité pro zdravý vývoj dětí předškolního věku pozitivním ovlivněním mladých matek. Za stejně důležité jsme považovali i podpořit další vzdělávání terénních pracovníků při obecních úřadech i neziskových organizacích. Pro zajištění této aktivity bude potřeba oslovit odborného vzdělavatele. Metodickou pomoc, která se opírá o zkušenosti nejen školitele, ale i o praktické dopady v této činnosti, nabízí o.p.s. IQ Roma servis Brno. V rámci sociální reformy I bude posilována sociální práce na obcích v přenesené působnosti, bude také tato potřeba systémově zajištěna.

Op. 1.1.2	Poskytovat poradenství a podporu obcím při vytváření systému dostupného a prostupného bydlení, včetně zajištění doplňkových služeb
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k problematice koordinace a informovanosti subjektů na ORP (informace VZ v oblasti sociálního začleňování Jč kraje)
Termín	průběžně
Výsledky	Nastavení a stabilizace spolupráce odborů na ORP a dalších participujících složek

V oblasti sociálního bydlení v roce 2011 nebyly na republikové úrovni přijaty žádné dokumenty koncepčního charakteru, zejména definování standardů sociálního bydlení a explicitní uvedení cílových domácností, pro které je sociální bydlení určeno. Z výše uvedených důvodů nebyly v roce 2011 v rámci opatření uskutečněny žádné aktivity.

Priorita 1.2	Při výkonu státní správy v oblasti sociálně-právní ochrany dětí věnovat zvýšenou pozornost potřebám vzdělávání dětí a mládeže ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí
Indikátory	Počet uskutečněných analýz na ORP, statistické údaje, vyčleněné finanční prostředky kraje
Strategie	Koordinací aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi, školami na provedení analýzy dostupnosti předškolní výchovy, na provedení analýzy předčasného ukončení vzdělávací kariéry na úrovni ORP. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence ve spolupráci s krajským školským koordinátorem prevence sociálně patologických jev)
Op. 1.2.1	Provedení analýzy dostupnosti předškolní výchovy a její využívání na jednotlivých ORP
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek k provedení analýzy dostupnosti předškolní výchovy na ORP (informace VZ v oblasti sociálního začleňování Jč kraje)
Termín	průběžně
Výsledky	Nastavení a stabilizace spolupráce odborů na ORP a dalších participujících složek

Vzhledem k trvalému nedostatku míst ve standardních mateřských školách potřeba předškolní výchovy alternativní formou zůstává. Zvýšení zájmu ze strany rodičů naší cílové skupiny nebylo v roce 2011 zaznamenáno.

Op. 1.2.2	Provedení analýzy předčasného ukončení vzdělávací kariéry mládeže na úrovni ORP
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek k provedení analýzy předčasného ukončení vzdělávací kariéry na úrovni ORP (informace VZ v oblasti sociálního začleňování Jč kraje)
Termín	průběžně
Výsledky	Nastavení a stabilizace spolupráce odborů na ORP a dalších participujících složek

Opatření je možné realizovat pouze ve spolupráci s krajskou pobočkou Úřadu práce ČR, který v r. 2011 nemohl na splnění tohoto opatření participovat.

2. Oblast dostupnosti sociálních služeb cílovým skupinám koncepce

Priorita 2.1	Podpora efektivního a profesionálního poskytování potřebných sociálních služeb a aktivit klientům cílových skupin
Indikátory	Počet podpořených služeb a realizovaných aktivit, vyčleněné finanční prostředky kraje
Strategie	Koordinace aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi, dalšími institucemi a poskytovateli služeb. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence ve spolupráci s krajským romským koordinátorem)
Op. 2.1.1	Finanční podpora služeb na zajištění dostupnosti specifického poradenství a v jeho rámci také právního poradenství klientům všech cílových skupin
Výstupy	1. Počet podpořených služeb, výše uvolněných finančních prostředků. 2. Vyhlášení příslušného GP na podporu sociálního začleňování, počet podpořených služeb (informace VZ oblasti sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	do 31. 5. příslušného kalendářního roku
Výsledky	Systematická a dlouhodobě předvídatelná podpora služeb k zajištění optimální dostupnosti služeb pro cílové skupiny koncepce

V GP Podpora sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením v Jihočeském kraji pro rok 2011 zůstala celková alokovaná částka ve výši 300 tisíc korun. Proto byly podpořeny zejména projekty organizací, které budou v r. 2011 spolupůsobit jako jeden z aktérů realizace opatření v sociálně vyloučené lokalitě na místní úrovni. Jsou to o.s. Křebul Volary, o.s. Lungo drom Prachatice, o.s. Lacho Lav Větrní. V těchto obcích jde o komplexní přístup k řešení obyvatel vyloučené lokality, iniciační roli mají samosprávy těchto měst.

Město Prachatice již koncem roku 2010 přestěhovalo obyvatele vyloučené lokality z centra města na sídliště a v tomto roce začíná realizovat další opatření v oblasti zprovoznění komunitního centra na sídlišti, posílit sociální práci s těmito klienty. Prostřednictvím projektu ESF „Opus Prachatice“, realizátorem kterého je Farní charita Prachatice, se zaměří také na zvýšení zaměstnanosti a celkového uplatnění na trhu práce. Cílová skupina účastníků tohoto projektu je pojata širěji, tj. také o azylyanty, imigranty a osoby pečující o osobu blízkou nebo závislého člena rodiny.

Obec Větrní byla v roce 2011 vybrána jako jedna z nových obcí Agenturou pro sociální začleňování. Působnost Agentury a činnost jejího lokálního konzultanta v obci Větrní započala v září 2011. Prostřednictvím Agentury byla zpracována situační analýza, probíhají další aktivity za vedení lokálního konzultanta.

Předpokládá se, že informace o realizaci opatření v těchto obcích budou předmětem krajských seminářů k sociálně vyloučeným lokalitám našeho kraje v příštím roce.

Op. 2.1.2	Koordinační podpora sociálně aktivizačních služeb (komunikace s centrálními orgány, podpora u dalších možných zdrojů financí, vzdělávání a informovanost služeb)
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k problematice služeb pro uživatele (informace VZ oblasti sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	průběžně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s dalšími gestory za tuto oblast, efektivní využívání veřejných finančních prostředků, stabilní postavení poskytovatelů služeb

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované rodině s dítětem, u kterého je jeho vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat, a u kterého existují další rizika ohrožení jeho vývoje. Tuto službu v kraji poskytují pouze tyto poskytovatelé:

- Fond ohrožených dětí - Pobočka FOD České Budějovic
- NADĚJE o.s., Středisko Naděje Písek – Purkratice a Svatoplukova
- občanské sdružení Portus Prachatice
- Oblastní charita Vimperk
- Fond ohrožených dětí - Pobočka FOD Tábor

Zkušenosti z poskytování této služby se zaměřením na kvalitu spolupráce s dalšími subjekty a sociálními pracovníky OSPOD nebyly dosud vyhodnoceny.

3 Oblast vyloučené lokality Jihočeského kraje

Priorita 3.1	Zahájení procesu koordinace sociálního začleňování na regionální a místní úrovni
Indikátory	Počet podpořených služeb a realizovaných aktivit, statistické údaje, vyčleněné finanční prostředky kraje.
Strategie	Koordinace aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi, dalšími institucemi a poskytovateli služeb. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence ve spolupráci s krajským romským koordinátorem)
Op. 3.1.1	Zajištění aktuálního monitoringu vyloučených lokalit v Jihočeském kraji
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k zajištění monitoringu (informace VZ oblasti sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	Průběžně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s dalšími gestory za tuto oblast, efektivní využívání veřejných finančních prostředků.

Na aktuální monitoring sociálně vyloučených lokalit v Jihočeském kraji provedený v r. 2010 bylo plánováno provést prostřednictvím romských poradců na ORP základní deskripci lokalit na svém území podle osnovy, která vychází z metodiky provedeného Dlouhodobého monitoringu sociálně vyloučených lokalit a tzv. Gabalovy analýzy. Většina romských poradců základní popis lokalit provedla velmi odpovědně, materiály mají vypovídací hodnotu. V Českých Budějovicích dlouhodobý monitoring lokalit zajistí o.s. Koníček v rámci projektu ESF Terénní, poradenské a motivační programy sociální integrace v průběhu realizace projektu do dubna 2013. (Podrobnější informace k popisu lokalit ve zprávě krajského romského koordinátora.). Dosud nedořešeným problémem je sběr statistických dat, která by měla být každoročně aktualizována. Tato oblast by měla být zajištěna jednotně celorepublikově, jak bylo potvrzeno sekretariátem Rady vlády pro integraci romské menšiny a dalšími odbornými pracovišti. Tento problém není dosud dořešený, pravděpodobně souvisí také s realizací zakázky MPSV v r. 2012 na vytvoření *Modelu mapy pro sledování sociálních jevů, které souvisí se sociálním ohrožením nebo vyloučením*. Vytvořený systém bude umožňovat sledovat vybrané údaje jak na národní tak na regionální úrovni. V této souvislosti není v r. 2011 řešeno opatření 3.1.2

Op. 3.1.2	Provedení analýzy sociálně-ekonomické situace ve vybraných vyloučených lokalitách v Jihočeském kraji
Výstupy	Intenzivní spolupráce s obcemi a odborníky v oblasti
Termín	Průběžně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s dalšími gestory za tuto oblast, efektivní využívání veřejných finančních prostředků.

Priorita 3.2	Ve spolupráce s obcemi zajistit podporu efektivního poskytování potřebných sociálních služeb a aktivit v lokalitách
Indikátory	Počet podpořených služeb a realizovaných aktivit, statistické údaje, vyčleněné finanční prostředky kraje.
Strategie	Koordinace aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi, dalšími institucemi a poskytovateli služeb. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence ve spolupráci s krajským romským koordinátorem)
Op. 3.2.1	Zajistit v jednotlivých lokalitách komplexní přístup k řešení problémů jeho obyvatel
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k zajištění monitoringu (informace VZ oblasti sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	Průběžně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s dalšími gestory za tuto oblast, efektivní využívání veřejných finančních prostředků.

V roce 2011 Agentura pro sociální začleňování vybírala nové obce pro spolupráci na období let 2011-2014. Z Jihočeského kraje byla vybrána obec Větřní. Její spolupráce s Agenturou a konzultantem bude průběžně presentována na krajských seminářích k sociálně vyloučeným lokalitám a bezpochyby (pravděpodobně) ovlivní další obce k aktivnějšímu řešení potřeby komplexního přístupu k řešení problémů obyvatel vyloučených lokalit.

Op. 3.2.2	Formální nastavení krajské agendy procesu sociálního začleňování s propojením na strategické dokumenty Jihočeského kraje
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k zajištění agendy (informace VZ oblasti sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	Průběžně, postupně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s obcemi a odborníky v oblasti.

Nesplněno. Naplnění opatření je plánováno pro další období trvání „strategie“.

Op. 3.2.3	Zvážení vytvoření poradenského centra Jihočeského kraje pro sociální začleňování
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k zajištění analýzy (informace VZ oblasti sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	Průběžně, postupně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s obcemi a odborníky v oblasti.

Vytvoření krajského poradenského centra pro sociální začleňování je současný trend, je doporučováno v řadě odborných materiálů. Žádné jednání, kde by bylo možné získat informace v této věci se však v roce 2011 neuskutečnilo. Naplnění opatření je plánováno pro další období trvání „strategie“.

4. Oblast koordinace a vzdělávání

Priorita 4.1	Udržení a optimalizace stávajícího systému koordinace sociálního začleňování Jihočeského kraje
Indikátory	Zachování stávající podoby/ struktury koordinace oblasti začleňování v Jihočeském kraji
Strategie	Pokračování v dosavadní praxi, udržení stávající podoby krajské koordinační skupiny, posilování spolupráce s centrálními orgány (MPSV, RVPKRK)
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence, krajský romský koordinátor)

Op. 4.1.1	Udržení stávajícího systému koordinace v Jihočeském kraji zachováním koordinační struktury
Výstupy	Počet pracovních jednání sociálních kurátorů, počet pracovních jednání romských poradců, projednaná a konzultovaná témata., výjezdní jednání. Informace VZ o realizaci oblasti sociálního začleňování JČ kraji
Termín	Průběžně
Výsledky	Udržení systému koordinace, kvalitní přenos informací, zpětná vazba od obcí – optimalizace krajské politiky vzhledem k aktuálním potřebám obcí (samospráv)

Opatření sleduje praktičnost a přínos spojení pracovních jednání sociálních kurátorů a romských poradců. V roce 2011 se potvrdilo očekávání, že společné jednání těchto pracovníků ORP bude podnětější, diskuse k projednávaným problémům přínosnější. Účast pracovníků na jednáních byla tak jako v minulém roce cca 80%. Konaly se celkem tři porady, které se věnovaly především připravovaným změnám v rámci sociální reformy I., příprava novely zk. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí (nové zacílení SPOD, změna pojetí SPOD blíže k preventivní činnosti).

Profesní vzdělávání sociálních kurátorů v pořadí druhé, bylo ukončeno v únoru 2012 konferencí, výstupem byla Metodická příručka pro sociální kurátory zaměřená na přímou práci s uživateli služeb.

Na žádost sociálních kurátorů se uskutečnil krajský seminář pro oblast dluhového poradenství. Účastníci se ho také romští poradci a terénní pracovníci obcí i NNO. Lektorování bylo zajištěno pracovníky organizací, kteří provádí dluhové poradenství terénní formou.

Op. 4.1.2	Posílení a sdílení přenosu informací z krajské úrovně směrem k úrovni celostátní (MPSV, RVKRK), intenzivnější spolupráce na podporu koordinace na místní úrovni
Výstupy	Počet jednání s centrálními orgány, zajištění přenosu informací k obcím/ regionům. Zprostředkování připomínek z místní úrovně směrem k centrální, projednaná a konzultovaná témata (VZ o procesu sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	Průběžně
Výsledky	Posílení role regionů (ale i kraje) v nastavení procesu sociálního začleňování, zajištění zpětné vazby, udržení realistického přístupu k této problematice na všech úrovních. Efektivní provázanost problematiky na místní, krajské a celostátní úrovni

Přenos informací směrem k nadřízenému orgánu, zejména MPSV a z úrovně ministerstva na úroveň ORP je zajištěn prostřednictvím konzultačních dnů MPSV pro krajské metodiky sociálních kurátorů včetně oblasti sociálně vyloučených lokalit. Obdobně zajištěna výměna informací s RVKRK.

Op. 4.1.3	Prohloubení spolupráce s obcemi při řešení problémů vyloučených lokalit a zkvalitnění koordinační činnosti na úrovni ORP
Výstupy	Počet jednání s centrálními orgány, zajištění přenosu informací k obcím/ regionům. Zkvalitnění výkonu koordinační činnosti sociálních kurátorů. Vytvoření pracovní skupiny pro sociální začleňování. Zprostředkování připomínek z místní úrovně směrem k centrální, projednaná a konzultovaná témata (VZ o procesu sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	Průběžně
Výsledky	Posílení role regionů (ale i kraje) v nastavení procesu sociálního začleňování, zajištění zpětné vazby, udržení realistického přístupu k této problematice na všech úrovních. Efektivní provázanost problematiky na místní, krajské a celostátní úrovni

Opatření bude naplňováno postupně – viz opatření 3.2.1

Priorita 4.2	Kontinuální vzdělávání pracovníků veřejné správy, dalších subjektů, poskytovatelů služeb a neziskových organizací na regionální úrovni k aktuálním tématům a potřebám v oblasti sociálního začleňování
Indikátory	Počet vzdělávacích aktivit ke konkrétním tématům, zprostředkované informace.
Strategie	Spolupráce se samosprávami obcí, účinná metodická a informační podpora obcím
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence, krajský romský koordinátor)
Op. 4.2.1	Zprostředkování nabídky vzdělávacího modulu oblasti diskriminace – praktický výcvik identifikace nepřímé diskriminace pro pracovníky veřejné správy a dalších institucí, subjektů působících v územním obvodu ORP
Výstupy	Počet ORP realizovaných vzdělávání
Termín	Průběžně
Výsledky	Zvýšení kompetencí pracovníků veřejné správy a dalších institucí v problematice diskriminace

Vzhledem k pracovnímu vytížení NNO a poskytovatelů služeb a probíhajícímu vzdělávání kurátorů tento vzdělávací modul nebyl realizován. Naplnění opatření je plánováno pro další období trvání „strategie“.

5. Oblast financování

Priorita 5.1	Zajištění spolufinancování služeb a programů v oblasti začleňování z GP „Podpora sociálního začleňování rozpočtu Jihočeského kraje“
Indikátory	Výše prostředků, uvolněných z rozpočtu Jihočeského kraje na podporu oblasti v příslušném období
Strategie	Na základě odůvodněných a dlouhodobě plánovaných potřeb zajistit odpovídající finanční prostředky prostřednictvím samosprávy kraje
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence, krajský romský koordinátor)
Op. 5.1.1	Udržení dosavadního stavu spoluúčasti kraje na projektech, zařazených do GP Podpora sociálního začleňování na základě předložených žádostí na poskytnutí dotace na základě identifikovaných potřeb (zajištění místní a typové dostupnosti služeb.)
Výstupy	Celková výše podpory služeb a aktivit, počet podpořených služeb, realizovaných programů. Počet účastníků programů.
Termín	každoročně
Výsledky	Zajištění optimálního a efektivního spolufinancování služeb a aktivit procesu sociálního začleňování v Jihočeském kraji, tímto se kraj podílí na předcházení sociálního vyloučení (prevence v obecné populaci), včasné identifikaci osob vyloučením ohrožených.

Finanční náklady celkem (společně s oblastí integrace romské menšiny): rok 2011

celková alokovaná částka 300 tis. Kč – Grantový program na Podporu soc. začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením. Výše částky je dle našeho názoru příliš nízká, nelze finančně podpořit všechny projekty, které by kvalitou projektu, místem jeho realizace podporu svou činností zhodnotily.

Zpracovala Mgr. Bohumila Vančurová

Koncepce integrace romské menšiny v Jihočeském kraji na období 2010 - 2011

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2011

cíle a priority v oblasti integrace romské menšiny

Obecný cíl: **Zlepšení situace Romů ve všech oblastech jejich života a posílení jejich pozice ve společnosti**

Specifické cíle:

- Mapování situace a potřeb romské menšiny v jednotlivých oblastech života
- Naplňování kulturních potřeb romské menšiny v Jihočeském kraji
- V osvětové činnosti zvýšit pozornost na význam vzdělávání a zdravého životního stylu
- Prohloubení spolupráce se samosprávami obcí
- Intenzivní podpora a metodická pomoc romským a proromským neziskovým organizacím

Oblasti:

- **Oblast monitoringu situace romské menšiny;**
- **Oblast koordinace;**
- **Oblast spolupráce s obecními úřady;**
- **Oblast v oblasti vzdělávání ;**
- **Oblast spolupráce s neziskovými organizacemi.**

VLASTNÍ VYHODNOCENÍ STRATEGIE:

Priorita 1	Úkoly krajského romského koordinátora Jihočeského kraje vyplývající z naplňování Koncepce romské integrace na období 2010-2011 – mapování situace
-------------------	--

Opatření 1.1	<i>Naplňování kulturních potřeb romské menšiny v Jihočeském kraji</i>
Výstupy	Přehled romských kulturních akcí v Jihočeském kraji (festivaly, koncerty, besedy, výstavy, apod.) za kalendářní rok, včetně shromáždění propagačních materiálů akcí, fotodokumentace akcí, provedené medializace (články v tisku apod..) písemného vyhodnocení akcí. Aktivně spolupracovat se vzdělávacími institucemi(zejména fak. sociálně zdravotní JČU), podílet se na přípravě aktivit organizovaných NNO v kraji a dalšími institucemi.
Termín	Po dobu platnosti strategie
Výsledky	Písemné vyhodnocení oblasti doložené shromážděnými konkrétními údaji a doporučit konkrétní opatření v této oblasti.
vyhodnocení	V roce 2011 se konaly tyto kulturní aktivity nestátních neziskových organizací: Občanské sdružení Jagori (23.7.2011) – přehlídky romského folklóru a hudebních skupin, festival KEREKATE realizovaný o.s. Slunovrat Tábor, MISS Roma Jihočeského kraje v Českých Budějovicích. Všechny tyto akce byly zveřejněny na romských i neromských médiích, propagačních materiálech a následně popsány v člancích v tisku jako jsou: www.romea.cz , Jihočeský deník, apod. Doporučení k této oblasti je jednoduché. Organizace zabývající se touto formou nabádat k dalším aktivitám, získávat finance pro udržení romské kultury v Jihočeském kraji a zapojit i další subjekty k pořádání různých kulturních, či společenských akcí.

Opatření 1.2	<i>Spolupráce při zajišťování aktivní politiky zaměstnanosti romských občanů</i>
Výstupy	<p>Přehled:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekvalifikační kurzy ÚP pro mladistvé, kteří nepokračují ve studiu po ukončení ZŠ, <ul style="list-style-type: none"> 1. rekvalifikační kurzy pro dlouhodobě nezaměstnané 2. oblast veřejně prospěšných prací (NNO, romské a další firmy) <p>Přehled o realizovaných rekvalifikačních kurzech ÚP v kraji, jejich vyhodnocení ve spolupráci s pověřeným pracovníkem ÚP</p>
Termín	V průběhu 2010 - 2011
Výsledky	Na základě výstupů provedeného monitoringu lze nastavit / doporučit konkrétní opatření pro proces sociálního začleňování v lokalitách provedeného šetření.
vyhodnocení	<p>V rámci aktivit, které úřady práce nabízí všem znevýhodněným skupinám uchazečů při návratu na trh práce je využívána široká škála nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, zejména pak tzv. veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa a rekvalifikace. Bohužel, ani zde však úřady práce nesledují požadovaná data. Obecně lze říci, že mezi postupy, které by měly zefektivnit zaměstnávání příslušníků romské populace, patří širší využívání rekvalifikací zaměřených k získávání základních řemeslných dovedností a nespécifických rekvalifikací, dále pak také individuální vyhledávání zaměstnavatelů dle konkrétních znalostí a dovedností uchazeče o zaměstnání. Dalším postupem zlepšení pracovní morálky romských uchazečů o zaměstnání bude zavedení veřejné služby (20 hod./týdně), nadále možnost využívání v rámci politiky zaměstnanosti také VPP (veřejně prospěšné práce).</p> <p>Úřady práce v Jihočeském kraji spolupracují s cca 10 neziskovými organizacemi a romskými soukromými podnikateli, které vyvíjí svoji činnost mimo jiné také v oblasti získávání zaměstnání a zvýšení zaměstnatelnosti příslušníků romských komunit. Mezi nejdůležitější organizace patří např. Městská charita České Budějovice, Salesiánské středisko mládeže – DDM České Budějovice, ADRA o.s., ICOS Český Krumlov, o.s. Koníček ČB, Agentura pro sociální začleňování v romských komunitách ve Větrní a další. Vliv jejich činnosti na situaci Romů na trhu práce je pozitivní.</p> <p>Přehled:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekvalifikační kurzy ÚP pro mladistvé, kteří nepokračují ve studiu po ukončení ZŠ, <ul style="list-style-type: none"> 1. rekvalifikační kurzy pro dlouhodobě nezaměstnané 2. oblast veřejně prospěšných prací (NNO, romské a další firmy) <p>Přehled o realizovaných rekvalifikačních kurzech ÚP v kraji, jejich vyhodnocení ve spolupráci s pověřeným pracovníkem ÚP</p> <p>Nejpočetněji byly obsazovány kurzy se zaměřením na práci s PC (základy i rozšířené znalosti práce na PC). Dalšími kurzy byly pracovník v sociálních službách, základy kurzy sváření, účetnictví a daňová evidence, obsluha elektro a motovezíků, kurzy pro začínající podnikatele „základy podnikání“ a rozšíření řidičského oprávnění na skupiny „C“, C+E a T.</p> <p>Pro lepší uplatnění těchto osob na trhu práce se většinou využívají zákonné nástroje aktivní politiky zaměstnanosti, společensky účelná pracovní místa – SÚPM, veřejně prospěšné práce – VPP, rekvalifikace, apod. Mezi příjemce dotací na zaměstnance v rámci VPP jsou i romské soukromé firmy, které využívají možnosti zaměstnávat romské uchazeče o zaměstnání, kteří jsou v evidenci Úřadů práce.</p>

Opatření 1.3	<i>Spolupráce s obcemi v oblasti bydlení</i>
Výstupy	Přehled o zapojení měst do operačních programů a dotačních titulů z EU a zlepšování podmínek bydlení ve vyloučených lokalitách za kalendářní rok

Termín	V průběhu 2010 - 2011
Výsledky	Počty domácností se zlepšenými podmínkami bydlení, výše dotací získaných obcemi pro oblast bydlení .
vyhodnocení	<p>V materiálech Evropské unie je obecně reflektováno, že bydlení Romů je téměř v celé Evropě nízkostandardní a nachází se pod úrovní bydlení většinové populace. Bydlení je ale jednou z oblastí, kde EU nemá přímé kompetence, a bydlení tak ani nemůže být přímo financováno z unijních prostředků (např.z Evropského fondu regionálního rozvoje). Řešení bytové situace je především úkolem státu a obcí. Velký tlak a odpovědnost je přenesena na obce v jejichž výhradní kompetenci se problémy spojené s bydlením Romů nachází. Některá města využívají tuto svoji kompetenci k jakémusi druhu segregačního tlaku, v jehož rámci stěhují jednotlivé rodiny neplatičů nájemného a rodiny tzv. problémové do již existujících vyloučených lokalit.</p> <p>V roce 2011 se podařilo přesvědčit několik obcí ke spolupráci s vládní Agenturou pro sociální začleňování romské menšiny jako byly: město Písek, Český Krumlov a obec Větrní. Agentura nakonec na svém jednání si vybrala v Jihočeském kraji jenom jednu obec, se kterou by chtěli pracovat a to obec Větrní. Lokální partnerství Agentury pro sociální začleňování romských komunit ve Větrní začalo pracovat s aktivisty i samotnou samosprávou obce v měsíci září. Koncem roku 2011 už máme východiska, které by se měli realizovat v roce 2012. Prvořadý úkol obce je zapojit se do IOP (Integrační operační program) a získat od EU finance na výstavbu, nebo rekonstrukci Komunitního centra pro Romy ve Větrní, dále výstavba dětského hřiště v sociálně vyloučené lokalitě, pracovat na poskytování veřejné služby pro nezaměstnané a získat cenovou mapu bytů, ubytoven v obci a stanovit výši možného nájemného pro občany soc. vyloučené lokality.</p> <p>Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen MMR) poskytuje dotační podporu krajů a obcím prostřednictvím prostředků z evropských strukturálních fondů cílených na řešení společných regionálních problémů, tj. i k zamezení šíření sociálního vyloučení v romských lokalitách. MMR jako řídicí orgán (dále ŘO) Integrovaného operačního programu (dále IOP) v rámci své činnosti realizuje několik opatření napomáhajících integraci vyloučených romských komunit. Tento program obsahuje mnoho oblastí intervence, přičemž priorita 5.2 je cílená na problémové zóny¹ ve městech nad 20 tisíc obyvatel s cílem pomáhat odvrácení hrozeb sociálního vyloučení jejich obyvatel. K získání finanční podpory z tohoto dotačního titulu je podmínkou zpracování <i>Integrovaného plánu rozvoje města</i> (dále jen IPRM), který obsahuje soubor časově provázaných akcí (projektů či integrovaných projektů, které směřují k sociálnímu začleňování vyloučených obyvatel), které jsou realizovány přímo v zóně města. Minimální finanční objem pro IPRM je u měst nad 50 000 obyvatel stanoven na 3 mil. EUR. Minimální objem pro IPRM u měst s počtem obyvatel 20 - 50 tisíc je stanoven na 2 mil. EUR.</p> <p>Podpora v rámci této oblasti je poskytována na tři druhy aktivit:</p> <p>5.2a) Revitalizace veřejných prostranství; 5.2b) Regenerace bytových domů; 5.2c) Pilotní projekty zaměřené na řešení romských komunit ohrožených sociálním vyloučením.</p> <p>K pilotním projektům se přihlásilo celkem šest měst: Kladno, Most, Brno, Přerov, Orlová a Ostrava. Kromě těchto měst zařazených do aktivity 5.2c se</p>

¹ Problémovým sídlištěm se rozumí ucelená část obce zastavěna bytovými domy, přičemž musí mít takové sídliště nejméně 500 bytů.

	<p>však i v aktivitách 5.2a a 5.2b další města zaměřují na řešení problémů romské komunity: Havířov, Karviná, Bohumín, Cheb, Vsetín, Olomouc, Ústí nad Labem, Chomutov, Litvínov, Most, Jirkov, Příbram, Písek a České Budějovice.</p> <p>V roce 2011 obec Větrná intenzivně pracovala společně v rámci lokálního partnerství Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách na projektech zřízení Centra sociálních služeb (komunitní centrum), který by se měl otevřít v roce 2012, dále na vybudování dětského hřiště v sociálně vyloučené lokalitě a další projekty spojené se zkvalitněním sociálních služeb občanům obce.</p>
--	---

Opatření 1.4.	Zajištění osvěty v oblasti zdravého životního stylu v romských komunitách kraje
Výstupy	<p>Přehled realizovaných osvětových aktivit ve vytipovaných vyloučených lokalitách na úrovni ORP pro NNO a další zainteresované instituce v místě</p> <p>Osvětové aktivity zaměřené na tyto problémy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidelné preventivní očkování a prohlídky novorozeňat a dětí - osvěta k významu a dodržování hygieny a její význam pro zdravý vývoj člověka včetně čistoty okolního prostředí -
Termín	V průběhu 2010 - 2011
Výsledky	Přehled o činnosti terénních rodinných pracovníků (konkrétní pracovníci OSPOD a PMS zapojení do projektu Posílení rodiny) za uplynulé období.
vyhodnocení	<p>Zdravotní situace Romů nebyla v Jihočeském kraji dosud analyzována na takové úrovni, aby ji bylo možné zobecňovat, proto uvádíme pouze informace z konkrétních míst, kde pracují zdravotně sociální pracovníci.</p> <p>Kromě a) institucionálních bariér ve využívání systému zdravotní péče a sociální péče spojené se zdravotním postižením (problémy s registrací, nedostatek informací, finančních prostředků, špatná fyzická dostupnost), se samozřejmě vyskytují i problémy, jejichž podstatou jsou b) individuální postoje a návyky cílové skupiny, zejména zanedbaná prevence (typicky gynekologie, stomatologie), léčba nemocí, životní styl apod. Z hlediska diagnózy příčin se na základě zkušeností, které máme díky několikaletému působení v terénu v této oblasti, domníváme, že se na tomto stavu významně podílí sociální a prostorová izolace cílové skupiny od společenského mainstreamu. Naprosto chybí referenční skupiny pocházející z jiných sociálních (tzn. ekonomických, profesních, vzdělanostních) skupin, které by cílovou skupinu konfrontovaly s jinými životními strategiemi, úrovněmi a styly. Zatím pokračující trend vzniku vyloučených lokalit tuto situaci logicky konzervuje, ne-li prohlubuje. Svou roli zároveň sehrává i místo, které mezi životními potřebami péče o vlastní zdraví v této skupině zastává, vzhledem k tomu, že často nejsou zajištěny potřeby základní (obživa, jistota domova apod.).</p> <p>V roce 2010 bylo v Jihočeském kraji pokryto terénním programem Zdravotně sociální pomoc celkem 43 osob, se kterými bylo řešeno celkem 89 zakázek prostřednictvím 578 intervencí, z nichž zásadní podíl (65 %) představovalo poradenství. Tato služba byla poskytována ve městech Prachatice a Volary. Z informací z terénu je zároveň patrné, že by v rámci Jihočeského kraje bylo účelné počet ZSP navýšit. V současné době máme informace o potřebě ZSP v Jindřichově Hradci a ve Vimperku. V roce 2011 i následně v roce 2012 bude tato služba i nadále poskytována ve městě Prachatice a Volary a to neziskovou organizací Farní charity Prachatice.</p> <p>Záměrem projektu „<u>Posílení rodiny</u>“ bylo zlepšení poměru rodinné péče na úkor péče ústavní v případě dětí a mladistvých ze sociálně vyloučených rodin hlásících se k romské menšině v Jihočeském kraji formou</p>

	<p>poskytování poradenství, preventivní péče a dalších služeb zaměřených na sanaci těchto ohrožených rodin. V rámci projektu byla pilotně ověřena preventivní služba romských mentorů zaměřená na podporu a doprovázení romských rodin, u nichž hrozí odebrání dítěte nebo mladistvého do ústavní péče (jedná se o aplikaci úspěšné služby Mentor pro romské klienty Probační a mediální služby ČR).</p> <p>V letech 2010 a 2011 mentoři a TRP pracovali s 18 ohroženými rodinami (7 v Jindřichově Hradci, 7 v Českém Krumlově, 4 v Milevsku). Intervence mentorů byla k tomuto datu úspěšná v 11 případech ohrožených rodin (situace rodin se zlepšila), což činí 61% úspěšnosti. U 8 rodin byla zakázka naplněna, 4 z nich pokračují ve spolupráci s mentorem a TRP s novou, příp. rozšířenou zakázkou (3 v JH, 1 v Milevsku). Celkem aktuálně pracují mentoři a TRP s 11 rodinami (3 v JH, 5 v ČK a 3 v Milevsku). Dále pracovali mentoři s celkem 21 klienty PMS ČR (7 v Českých Budějovicích, 10 v Českém Krumlově, 3 v Jindřichově Hradci a 1 v Táboře), z toho 8 bylo nezletilých a 13 mladistvých. Jejich intervence byla dle pravidelného hodnocení úspěšná v 17 případech, což činí 81% úspěšnosti.</p> <p>Závěrečného semináře v Jindřichově Hradci se zúčastnilo 21 odborníků z relevantních institucí a organizací: zástupců SPJ, mentorů, TRP, pracovníků OSPOD, místního střediska PMS ČR, základních škol, pedagogicko-psychologické poradny a oddělení správy bytů.</p>
--	---

Opatření 1.5	<i>Spolupráce s bezpečnostními složkami státu v oblasti extremismu.</i>
Výstupy	<p>Užší spolupráce se skupinou styčného důstojníka pro národnostní menšiny prostřednictvím pravidelných pracovních schůzek vedoucího skupiny a romského koordinátora</p> <p>Přehled migrace romských rodin do zahraničí</p> <p>Předávání informací o plánovaných akcích (extremistických skupin a organizací) v kraji a spolupráce na přijímaných opatření</p>
Termín	V průběhu 2010 - 2011
Výsledky	Závěrečná zpráva o situaci v oblasti bezpečnosti v kraji za uplynulé období
vyhodnocení	<p>Za KŘP Jihočeského kraje byla v roce 2010 nadále vyvíjena v rámci řešení kriminality ve spolupráci s činností pracovní skupiny styčného důstojníka preventivní činnost (realizované projekty u jednotlivých územních odborů, např. projekt Stavění mostů ve Strakonících, Podané ruce v Táboře – cílovou skupinou jsou žáci základních škol, provádění přednáškové činnosti se zaměřením na multikulturní výchovu a extremismus pro základní i střední školy apod). Bývalí členové pracovní skupiny styčného důstojníka se podle potřeby nadále účastní jednání orgánů státní správy i samosprávy (komunitní plánování apod.), spolupracují s neziskovými organizacemi apod. (např. dohoda o partnerství uzavřená mezi KŘP Jčk a KoCeRo o.p.s Český Krumlov).</p> <p>Od měsíce března 2010 je styčným důstojníkem pro menšiny za KŘP Jčk kpt. Bc. Pavla Tůmová a dalším kompetentními osobami v této problematice jsou jednotliví členové pracovní skupiny působící v rámci celého Jihočeského kraje.</p> <p>Spolupráce s koordinátory z jednotlivých městských úřadů a styčným důstojníkem, respektive s členy pracovní skupiny byla navázána v průběhu roku 2010 a 2011. Spolupráce a aktivity byly směřovány k seznámení se vzájemnou problematikou, představení činnosti pracovní skupiny pro menšiny KŘP Jčk a informování o vyskytujících se problémech. V roce 2010 a 2011 se Mgr. Bohumila Vančurová, CSc., Bc. Roman Slivka a Mgr. David Kostohryz zúčastnili multidisciplinárního setkání pracovní skupiny pořádaného KŘP Jčk. Výměna informací a zároveň vzájemná spolupráce romského koordinátora a</p>

	<p>protidrogového koordinátora je realizovaná podle potřeb.</p> <p>Terénní sociální pracovníci zjišťovali nejčastější příčiny emigrace Romů do zahraničí, především do Anglie a Kanady. Žadatelé jako důvody uvádějí celkově špatné společenské klima, nárůst extremismu, diskriminaci v bydlení, pracovní možnosti. Nejčastěji odcházejí do Anglie - (příp. odtamtud do Kanady – cesty do Kanady mizivé – vízová povinnost)), odchod je většinou za příbuznými, kteří odešli v předchozích vlnách. Přesný počet rodin, které odešly nelze blíže specifikovat, odhadujeme několik desítek rodin. V roce 2011 nebyl zaznamenán větší odchod Romů do zahraničí jako v minulých letech, nejčastěji Romové odcházeli do Anglie, Belgie a dalších evropských vyspělých zemí. Odchod Romů do západních zemí je z pohledů samotných Romů jedinou možností zlepšení života jejich rodin, zbavení se strachu o děti, u některých se jedná o přímou diskriminaci. Stát by měl učinit opatření, aby se Romové cítili ve své vlasti bezpečně, zabezpečovat pro ně programy zaměstnanosti, sociální oblasti apod. Touto migrací jsou nejhůře postiženy lokality: Volary, Vimperk, Větrní, České Budějovice, Písek. Každým rokem Romové v kraji odcházejí a vracejí se zpátky do vlasti a může se to týkat cca 100-200 osob. V roce 2011 jsme zaznamenaly útoky na Romy ovlivněny děním ve společnosti i v Jihočeském kraji a to ve Vimperku (mítink DSSS), fyzický útok v Písku a Č. Budějovicích. Pracovní skupina styčného důstojníka zaujala stanovisko předávání si informací s institucemi pracující s národnostními menšinami a romskou menšinou a přijala opatření postupu při útocích pravicových extrémistů na zmíněné skupiny obyvatelstva.</p>
--	--

Opatření 1.6	Rozvoj neziskových organizací, které nejsou poskytovateli sociálních služeb
Výstupy	<p>Přehled užší spolupráce s NNO v kraji, které se věnují romské komunitě:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivizace jejich činnosti v oblasti volného času dětí, • pravidelná setkání romských NNO (výměna zkušeností, informace o získávání dotací, • prezentace příkladů dobré praxe v těchto organizacích • zvyšování znalostí o vedení NNO a administraci projektů
Termín	V průběhu 2010 -2011
Výsledky	Závěrečná zpráva o situaci v oblasti neziskových organizací za uplynulé období
vyhodnocení	<p>Romská občanská sdružení máme vytvořena v Jihočeském kraji skoro ve všech obcích s rozšířenou působností. Problémem je to, že žádná z nich není dostatečně aktivní a způsobilá pro dlouhodobou realizaci projektů kulturního, vzdělávacího, nebo celospolečenského charakteru.</p> <p>Rádi bychom přesto pochválili i práci romských aktivistů, kteří dlouhodobě spolupracují při řešení konkrétních problémů romské komunity a pravidelně se setkávají a vyjadřují k navrhovaným opatřením pro řešení obecnějších problémů romské integrace. Oceňujeme taky práci proromských neziskových organizací, které vykonávají důležitou práci s romskými dětmi a mládeží jako jsou: Salesiánské středisko dětí a mládeže, Diecézní charita, Městská charita atd. Oceňujeme i angažovanost některých Romů v kraji v polické iniciativě, např. v Č. Budějovicích, Č. Krumlově, Týně nad Vltavou a jejich práci v místních organizacích předních politických stran ČR.</p> <p>Kromě oficiálních informačních a metodických schůzek byla v průběhu roku 2010 a roku 2011 uskutečněna řada osobních kontaktů koordinátora s „romskými poradci“, dalšími úředníky obecních úřadů, zástupci lokálních samospráv a zástupci nevládních neziskových organizací za účelem metodické pomoci při řešení konkrétních problémů v lokalitách. S romskými poradci jsme pracovali na přípravě koncepce oddělení prevence a humanitních činností Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Krajského úřadu</p>

	<p>Jihočeského kraje v oblasti integrace Romů, probírali jsme migraci slovenských Romů do našeho kraje a další záležitosti, týkající se agendy a kompetencí romského poradce. Snahou bylo informovat romské poradce a obce a poskytnout jim potřebnou metodickou pomoc při podávání žádostí o státní dotaci v dotačním programu Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity „Podpora terénní sociální práce“ (Milevsko, Tábor, Český Krumlov), při řešení konfliktů v soužití mezi romskou minoritou a většinovou společností (Vimperk, Volary), pomoc při hledání možností řešení přiměřeného bydlení pro obyvatele lokalit přímo ohrožených sociální exkluzí (Větrní u Č. Krumlova, Pohorská Ves), metodická pomoc při řešení otázek budování komunitních center, za přispění nevládních neziskových organizací, pro volnočasové aktivity dětí a mládeže z problémových lokalit (Větrní – os Lačho lav, Milevsko – Amaro lačhipen).</p> <p>Příklad dobré praxe považujeme práci skoro všech proromských i romských organizací prací s romskými dětmi a mládeží. Ale nejvíce se nám vybavuje činnost o.s. Naděje Písek, která již dlouhá léta pracuje s romskou komunitou poskytováním soc. služeb, řešení v oblasti bydlení a zaměstnanosti. Dalším subjektem, který můžeme považovat za příklad dobré praxe je samotná obec Větrní, která vstupem Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách začala efektivně pracovat na zlepšení stavu romské komunity v obci.</p>
--	--

Priorita 2	Úkoly krajského romského koordinátora Jihočeského kraje vyplývající z naplňování Koncepce romské integrace na období 2010-2013 – oblast koordinační činnosti
-------------------	---

Opatření 2.1	Zachování stávajícího systému koordinace romských poradců na ORP
Výstupy	<p>Zápisy z pracovních porad s romskými poradci, seznamování se s příklady dobré praxe přímo v terénu, organizace seminářů a vzdělávacích aktivit podle aktuální potřeby</p> <p>aktivizace jejich činnosti v oblasti volného času dětí,</p> <p>pravidelná setkání romských NNO (výměna zkušeností, informace o získávání dotací,</p> <p>prezentace příkladů dobré praxe v těchto organizacích</p> <p>zvyšování znalostí o vedení NNO a administraci projektů</p>
Termín	V průběhu 2010 -2011
Výsledky	Závěrečná zpráva o situaci v oblasti neziskových organizací za uplynulé období
vyhodnocení	<p>V rámci pracovních jednání romských poradců ORP Jihočeského kraje jsou přizváni k jednání i představitelé neziskových organizací pracujících s romskou menšinou. Na jednáních jim je předávána aktuální informace o dění dotačních titulů v rámci získávání financí na romskou komunitu, TSP, prevenci apod.</p> <p>Jihočeský kraj pro ně pravidelně pořádá různé semináře a konference, vzdělávací kurzy jako byly: Seminář k sociálně vyloučeným lokalitám v Jihočeském kraji (5. ročník), vzdělávací program s názvem „Prevence kriminality a soc. patologických jevů – Zločin jako extrémní sport“, dále seminář s názvem“ Romská minorita z pohledu zdravotní a sociální situace“ a akreditovaný vzdělávací kurz s názvem „ Komunikační dovednosti a zvládnání psychické zátěže v krizových okamžicích klienta“ a další. Příklady dobré praxe práce NNO v Jihočeském kraji bychom museli popsat skoro všechny organizace, které velice napomáhají realizovat různé projekty prospěšné pro romskou menšinu. Uvedeme jenom málo těch, kteří si</p>

	<p>zaslouží poděkování dlouhodobého charakteru: Salesiánské středisko dětí a mládeže v ČB, Městská charita ČB – NZDM Jiloro, VIP, o.s. Naděje Písek, Kocero ČK, Diecézní charita ČB, Cheiron Tábor, Koníček ČB.</p> <p>K činnosti <u>romských poradců</u> ORP lze potvrdit lepší, angažovanější přístup k řešení problémů romských občanů ve svých obvodech. Zlepšila se také jejich spolupráce s romským koordinátorem. Pravidelně se účastní pracovních porad na krajském úřadě (pravidelně 4x až 5x ročně), podávají včas a kvalitně informace o stavu romské komunity. Mrzí nás, že obce Strakonice a Vodňany do dnešní doby nepověřili pracovníka, který by se určitým pracovním úvazkem zabýval romskou problematikou.</p> <p>V roce 2011 byli informováni o reformách vlády ČR v sociální oblasti v roce 2012, poskytování dávek hmotné nouze, vytvoření institutu veřejné služby pro nezaměstnané, systému poskytování sociálních dávek, přechodu některých zaměstnanců městských úřadů na úřady práce a další.</p>
--	---

Opatření 2.2	Prohloubení spolupráce kraje se samosprávami obcí
Výstupy	<p>Spolupráce se samosprávami obcí na řešení problémů integrace</p> <p>Počet setkání se samosprávami obcí a poskytovateli služeb</p> <p>Zápisy z realizovaných setkání</p> <p>Vzájemné poskytování informací o realizovaných projektech a programech v kraji, o výzvách dotačních titulů kraje, ústředních orgánů, a dalších institucí</p>
Termín	V průběhu 2010 -2011
Výsledky	Závěrečná zpráva o situaci v oblasti neziskových organizací za uplynulé období
vyhodnocení	<p>V poslední době samosprávy obcí věnují zvýšenou pozornost řešení problémů romské integrace. Obce se zapojují do dotačních titulů vyhlašovaných Radou vlády pro záležitosti romské komunity, konkrétně <i>Program terénní práce a Prevence předcházení sociálnímu vyloučení romských komunit</i>.</p> <p>Otázku občanské iniciativy samotných Romů a jejich účasti ve veřejné správě nelze jednoznačně zodpovědět. Na území většiny obcí kraje systematická občanská činnost samotných Romů chybí. V některých obcích působí občanská sdružení, která jsou složena jen z řad romských aktivistů. Zaměření těchto sdružení je různá. Některé realizují sociální služby a některé jsou zaměřeny spíše na aktivity občanského charakteru. Míra nastavení spolupráce s veřejnou správou se pohybuje většinou v rovině neaktivní účasti na procesu komunitního plánování obce. Ze strany některých obcí jsou zástupci romských komunit zváni na pravidelné porady při v rámci realizace integrovaného plánu rozvoje města. Některá romská sdružení vyvíjející aktivitu pro příslušníky romských komunit během času zanikla a již neobnovila svoji činnost. Příkladem vzájemné spolupráce s obcemi je Seminář, který každoročně pořádá Jihočeský kraj k sociálně vyloučeným lokalitám v Jihočeském kraji. V roce 2011 se již pořádalo 5. seminář, kde mají svou možnost prezentovat svoji činnost jak samotné obce, NNO, ale i státní i nestátní organizace pracující s romskou menšinou Jihočeského kraje.</p>

Opatření 2.3.	Prohloubení spolupráce kraje s centrálními orgány
Výstupy	Pravidelná účast na poradách centrálních orgánů, předávání aktuálních informací, účast na metodických seminářích organizovaných RVPRK a MPSV, připomínkování materiálů z centrálních orgánů
Termín	V průběhu 2010 -2011
Výsledky	Závěrečná zpráva o situaci v oblasti neziskových organizací za uplynulé období

vyhodnocení	<p>Romský koordinátor se pravidelně zúčastňuje veškerých jednání Rady vlády pro záležitosti romské komunity, pracovní skupiny MV ČR k romským záležitostem, pracovních porad romských koordinátorů, Výboru pro spolupráci se samosprávami a dalších seminářů, konferencí spojených s romskou i neromskou tematikou. Od roku 2010 byl jmenován za člena občanské Rady vlády pro záležitosti romské menšiny za Jihočeský kraj (2x jednání s vládou ČR). Dále bychom rádi pochválili i práci romských aktivistů, kteří neustále spolupracují na stavu romské komunity a pravidelně se setkávají při řešení různých požadavků a problémů v řešení romské problematiky.</p> <p>Během roku 2011 se zúčastňuje taky v různých hodnotitelských komisích grantových programů MK ČR, MŠMT ČR a Rady vlády pro záležitosti romské menšiny. Pravidelně podává informace kolem připomínkování různých zákonů, novel pro jednání vlády ČR k záležitostem romské menšiny.</p> <p>V rámci vzdělávání zaměstnanců ve státní správě i v neziskových organizacích jsme pořádali v roce 2011 vzdělávací kurz akreditovaný MPSV ČR na téma „Komunikační dovednosti a zvládnání psychické zátěže v krizových okamžicích klienta“. Zúčastnění obdrželi Osvědčení o absolvování vzdělávacího kurzu v rozsahu 8 hodin.</p>
--------------------	---

Zpracoval Bc. Roman Slivka
Koordinátor romských poradců, Jihočeský kraj

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2011

1. ÚVOD

Akční plán koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje (dále jen „Akční plán“) byl zpracován na základě národní Strategie prevence kriminality ČR na léta 2008-2011, Bezpečnostní analýzy Jihočeského kraje, koncepčních dokumentů Jihočeského kraje, vztahujících se k problematice prevence kriminality a v neposlední řadě vlastních odborných zkušeností členů pracovní skupiny přímo působících v oblasti služeb sociální prevence a programů prevence kriminality.

Akční plán nebyl záměrně vytvořen pouze pro jeden směr preventivního působení, ale snaží se kriminalitu v kraji řešit ze všech možných preventivních úrovní (primární, sekundární a terciární) a pomocí všech typů preventivních projektů (informačního, sociálního a situačního charakteru). Současně také přináší prostor pro rozvoj komplexního přístupu a spolupráce všech zainteresovaných subjektů v oblasti prevence kriminality na území kraje. V Akčním plánu jsou rozpracovány obecné a specifické cíle do jednotlivých opatření, definující postupy/aktivity směřující k očekávaným výsledkům a výstupům. Zároveň se předpokládá, že Akční plán bude na základě případných potřeb a aktuálních bezpečnostních problémů v oblasti prevence kriminality aktualizován a doplňován.

2. VLASTNÍ ZPRÁVA

Stanovené cíle a priority:

Obecné cíle

- **Vytvoření koordinovaného systému prevence kriminality v JČK** (Vybudování funkční a přehledné struktury založené na efektivní komunikaci a spolupráci všech subjektů působících v oblasti prevence kriminality);
- **Zvýšení bezpečí občanů v JČK** (Předcházení vzniku sociálně patologických jevů, informování občanů o možnostech ochrany před trestnou činností a omezování příležitostí k páčání trestné činnosti).

Specifické cíle

1. Podpora komunikace a spolupráce kraje se samosprávami obcí, státními orgány a poskytovateli programů a služeb v oblasti prevence kriminality;
2. Poskytováním kvalitních a komplexních informací zvýšit informovanost široké veřejnosti v JČK (informace o předcházení trestné činnosti a možnostech ochrany před ní, o nabídce pomoci v případě ohrožení trestnou činností a o programech prevence kriminality);
3. Realizace kvalitních programů sociální a situační prevence na úrovni primární, sekundární i terciární prevence v JČK.

1. Podpora komunikace a spolupráce kraje se samosprávami obcí, státními orgány a poskytovateli programů a služeb v oblasti prevence kriminality

Priorita 1.1	Vytvoření funkčního systému koordinace aktivit prevence kriminality v JČK
Opatření 1.1.1	Realizace pracovních setkání mezi krajským manažerem PK a místními manažery PK
Vyhodnocení	V roce 2011 proběhly tři pracovní setkání (leden, březen, květen) s místními manažery prevence kriminality, které byly zaměřeny na přípravu projektů do Krajského programu prevence kriminality v roce 2011. Manažeri prevence kriminality byli seznámeni se současnými prioritami MV ČR a Jihočeského kraje v oblasti prevence kriminality, aby mohly být aktivity cíleny na aktuální problémy. Vzhledem k přípravě nové Strategie prevence kriminality MV ČR, ve které jsou plánovány podstatné změny, nebyly plánovány setkání ve druhé polovině roku a probíhaly pouze individuální konzultace.
Opatření 1.1.2	Realizace pracovních setkání všech zapojených subjektů do oblasti PK, realizace konferencí – navázání spolupráce a výměna zkušeností
Vyhodnocení	Při pracovních setkáních byly představeny úspěšné projekty obcí realizované v předešlých letech a realizátoři projektů seznámili účastníky setkání se svými zkušenostmi při realizaci.
Opatření 1.1.3	Podpora vzniku a činnosti pracovních skupin na krajské a místní úrovni
Vyhodnocení	Na úrovni kraje byla v roce 2008 zřízena pracovní skupina prevence kriminality (poradní orgán náměstkyně hejtmána), která byla složena z 12 členů. V roce 2010 došlo ke změnám složení pracovní skupiny. Zůstalo zachováno institucionální zastoupení subjektů v pracovní skupině a došlo ke změnám v osobách zastupujících tyto organizace. Stejně složení skupiny pokračovalo v práci i v roce 2011. Pracovní skupina prevence kriminality řešila zejména přípravu Krajského programu prevence kriminality Jihočeského kraje v roce 2011, hodnocení projektů v programu a přípravu a realizaci Krajského projektu „Bezpečí pro seniory – informace a připravenost. Na úrovni obcí jsou již v některých případech vytvořeny pracovní skupiny řešící problematiku prevence kriminality na místní úrovni.
Opatření 1.1.4	Pravidelná komunikace s obcemi např. prostřednictvím „informačních listů“ a internetu
Vyhodnocení	Na WEB stránkách Jihočeského kraje je vytvořen odkaz „prevence kriminality“, kam jsou manažerem prevence kriminality vyvěšovány aktuální informace z oblasti prevence kriminality a volně šiřitelné informační materiály. http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=1460&par[lang]=CS
Opatření 1.1.5	Metodická pomoc ze strany kraje obcím při tvorbě vlastních preventivních projektů
Vyhodnocení	Manažer prevence kriminality pořádal pro obce informativní schůzky po vyhlášení dotačních programů v oblasti prevence kriminality viz. bod 1.1.1. Dle zájmu byly poskytovány i individuální konzultace k připravovaným projektům obcí.
Opatření 1.1.6	Metodické a organizační zajištění GP prevence kriminality MV
Vyhodnocení	Jihočeský kraj v roce 2011 vyhlásil celkem dvě výzvy Krajského programu prevence kriminality. Viz. bod. 4
Opatření	Mapování a zveřejňování informací o možných finančních zdrojích v oblasti PK

1.1.7	
Vyhodnocení	Manažerem prevence jsou průběžně monitorovány možné finanční zdroje v oblasti PK. Informace jsou poté elektronicky předávány pracovníkům prevence obcí.

Priorita 1.2	Zvýšení odborné informovanosti subjektů působících v oblasti prevence kriminality
Opatření 1.2.1	Zajištění odborných vzdělávacích aktivit zaměřených na témata z oblasti PK
Vyhodnocení	V roce 2011 byly Jihočeským krajem pořádány dva semináře lektorky Mgr. Veselé z o.s. Společně k bezpečí. Na semináře byli pozváni manažeři prevence kriminality z obcí, kurátoři pro mládež, školští preventisté a další osoby zabývající se při své práci prevencí kriminality.
Opatření 1.2.2	Na internetových stránkách kraje vytvoření odkazu „prevence kriminality“ - obsahem bude např. elektronický adresář všech subjektů v PK, aktuality, koncepční dokumenty, „příklady dobré praxe“, grantový kalendář apod.
Vyhodnocení	Viz. bod 1.1.4 http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?parf[id_v]=1460&parf[lang]=CS
Opatření 1.2.3	Navázání spolupráce s regionálními vzdělávacími institucemi (participace na odborných vzdělávacích aktivitách, vzdělávání a výchova budoucích lektorů preventivních programů a sociálních pracovníků v službách soc. prevence)
Vyhodnocení	Toto opatření dosud nebylo plně realizováno. Při přípravě Krajského projektu prevence zaměřené na seniory bylo spolupracováno s ZSF Jihočeské univerzity. Záměr aktivit ZSF byl ale odlišný od cílů plánovaného projektu.

Priorita 1.3	Iniciovat získávání dalších finančních prostředků pro oblast prevence kriminality
Opatření 1.3.1	Předložit samosprávě kraje návrh na finanční podporu (vytvoření krajského grantového programu na podporu PK)
Vyhodnocení	Z důvodů dopadů ekonomické krize nebyl krajský grantový program pro rok 2011 vyhlášen stejně, jako v předešlém roce.

2. Poskytováním kvalitních a komplexních informací zvýšit informovanost široké veřejnosti v JČK (informace o přecházení trestné činnosti, možnostech ochrany před trestnou činností, o nabídce pomoci v případě ohrožení trestnou činností a programech prevence kriminality)

Priorita 2.1	Analýza rizikových faktorů/skupin/oblastí v prevenci kriminality pro efektivní zacílení preventivně-informačních aktivit v JČK
Opatření 2.1.1	Průzkum rizikových faktorů/skupin/oblastí v JČK v rámci PK
Vyhodnocení	Manažer prevence kriminality analyzuje průběžně statistiky Police ČR a současné problémy a trendy v oblasti kriminality. Při pracovních setkáních pracovní skupiny prevence kriminality a při přípravě Krajského programu je snahou zjištěné informace promítnout při stanovování priorit. K zjištěným informacím je zejména přihlíženo při hodnocení projektů v Krajském programu prevence kriminality.
Opatření 2.1.2	Průzkum dosavadních preventivně - informačních materiálů (vytipování duplicit apod.)
Vyhodnocení	Vhodné materiály již byly protříděny v minulém období a jsou vyvěšeny na WEB stránkách kraje, případně jsou používány při realizaci preventivních projektů. Nové kvalitní materiály jsou průběžně zajišťovány a poskytovány pracovníkům PK v obcích a NNO.

Priorita 2.2	Realizace preventivně-informačních aktivit pro veřejnost v JČK
Opatření 2.2.1	Zpřístupnění informací o problematice PK, programech PK, možnostech ochrany a pomoci veřejnosti na internetových stránkách JČk
Vyhodnocení	Veřejnost je informována prostřednictvím WEB stránek Jihočeského kraje je vytvořen odkaz „prevence kriminality“, kam jsou manažerem prevence kriminality vyvěšovány aktuální informace z oblasti prevence kriminality a volně šiřitelné informační materiály. http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?parfid_v]=1460&par[lang]=CS Aktuální informace o programech PK a realizovaných projektech jsou také zveřejňovány na hlavní internetové stránce Jihočeského kraje.
Opatření 2.2.2	Zkvalitnění spolupráce s tiskovým oddělením KÚ - zveřejňování pravidelných a aktuálních informací z oblasti PK
Vyhodnocení	V tomto bodě jsou v současnosti ještě rezervy. Do budoucna je důležité naplánovat aktivity a postup informování veřejnosti s PK. V pravidelných intervalech bude veřejnost aktuálně informována o aktivitách kraje v oblasti PK.
Opatření 2.2.3	Získávání, aktualizace a distribuce stávajících preventivně-informačních materiálů
Vyhodnocení	Získané informační materiály v písemné nebo elektronické podobě jsou předávány pracovníkům obcí, kteří se zabývají prevencí kriminality nebo zástupcům spolupracujících NNO. V roce 2011 se jednalo například o informační brožury (NE)BEZPEČNÝ VĚK (prevence kriminality pro seniory), NEŽ NALIJEŠ (problematika podávání alkoholu mladistvým) a Příručka pro rodiče na ochranu dětí před internetovou kriminalitou.
Opatření 2.2.4	Realizace preventivně- informačních (osvětových a poradenských) projektů v JČK např. v rekreačních zónách kraje
Vyhodnocení	Viz. bod. 5 – Krajský projekt PK „Bezpečí pro seniory – informace a připravenost“.

3. Realizace kvalitních programů sociální a situační prevence na úrovni primární, sekundární i terciální prevence v JČK

Priorita 3.1	Podpora realizace kvalitních specifických preventivních, intervenčních a probačních programů v JČK
Opatření 3.1.1	Pro další období vytipování konkrétních požadavků na obsah a metody realizace efektivních specifických preventivních programů v rámci PK (aktuální potřebnost, dlouhodobý záměr podpory) v JČK
Vyhodnocení	Informace o konkrétních preventivních programech tohoto typu jsou monitorovány průběžně z probíhajících a realizovaných projektů PK. Získané zkušenosti jsou důležité při výběru dalších podpořených projektů. Základem k hodnocení projektů jsou tzv. příklady „dobré praxe“ s úspěšně realizovanými projekty. Manažer prevence kriminality se snaží tyto zkušenosti získávat přímo od realizátorů programů.
Opatření 3.1.2	Udržení stávajících osvědčených, kvalitních (preventivních, intervenčních a probačních programů) PK – podpora jejich realizace
Vyhodnocení	Osvědčené preventivní programy zejména pro děti a mladistvé, které jsou zvýšeně ohroženy kriminalitou, jsou představovány obcím při pracovních setkáních. Obce mohly žádat o finanční podporu při realizaci, těchto projektů v rámci Krajského programu prevence kriminality Jihočeského kraje
Opatření 3.1.3	Na základě analyzovaných potřeb iniciovat rozšíření specifických (preventivních a intervenčních) programů PK do celého JČK, včetně rozšíření probačních a resocializačních programů (učební programy) pro mladistvé i osoby vracející se

	z VTOS v JČK
Vyhodnocení	Tyto programy byly v roce 2011 realizovány zejména prostřednictvím Krajského programu prevence kriminality, do kterého mohly podávat žádosti o dotaci všechny obce v Jihočeském kraji. Jednalo se zejména o projekty zabývající se programy práce s dětskými a mladistvými delikventy. Viz. <i>Tabulka čerpání dotací v Krajském programu prevence kriminality v roce 2011</i>

Priorita 3.2	Podpora vybraných služeb sociální prevence v JČK (azylové bydlení, domy na půl cesty, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, intervenční centrum, terénní programy)
Opatření 3.2.1	Udržení stávajících kvalitních vybraných služeb sociální prevence – podpora jejich činnosti v oblasti PK
Vyhodnocení	Naplňování tohoto bodu je realizováno zejména dle střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2011 – 2013, který byl vytvořen v rámci realizace individuální projektu „Podpora komunitního plánování sociálních služeb v Jihočeském kraji“.
Opatření 3.2.2	Na základě analyzovaných potřeb podpora rozšíření vybraných služeb soc. prevence v JČK
Vyhodnocení	Výběr kvalitních služeb a jejich rozšíření je opět realizováno dle střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2011 – 2013.

Priorita 3.3	Podpora účelově zaměřených projektů situační prevence
Opatření 3.3.1	Pro další období vytipování ohrožených lokalit, včetně možných metod řešení z oblasti situační prevence
Vyhodnocení	V roce 2011 došlo k výraznému snížení finančních prostředků, které byly poskytovány MV ČR ze státního rozpočtu a které byly využívány v rámci Krajského programu prevence kriminality Jihočeského kraje. Z tohoto důvodu byly umožněny žádosti pouze na neinvestiční projekty obcí a tudíž i snížena podpora projektů situační prevence.
Opatření 3.3.2	Na základě analyzovaných potřeb podpora projektů znesnadňujících páčání trestné činnosti (vytváření bezpečných lokalit v obcích)
Vyhodnocení	Souvisí s předchozím bodem 3.3.1. Vzhledem k úsporným opatřením nelze v současnosti finančně podporovat tento druh projektů.

4. KRAJSKÝ PROGRAM PREVENCE KRIMINALITY, HODNOCENÍ 2011

Od roku 2008 je na základě Strategie prevence kriminality na léta 2008 – 2011 (dále jen „Strategie“) schválené usnesením vlády České republiky ze dne 15. října 2007 č. 1150, každoročně MV ČR vyhlášen Krajský program prevence kriminality a Program prevence kriminality hl. m. Prahy. V rámci tohoto programu jsou pro každý kraj v České republice a hl. m. Praha vyčleněny finanční prostředky v kapitole MV ČR na výdaje spojené s realizací projektů v rámci Programů a to dle priorit obsažených ve Strategii. Projekty jsou zaměřeny na snižování kriminality, na eliminaci kriminálně rizikových sociálně patologických jevů, na omezování příležitostí k páčání trestné činnosti, na zvyšování rizika pro pachatele, že bude dopaden, a na informování občanů o legálních možnostech ochrany před projevy protiprávního jednání. Plní významnou motivační a iniciační roli při rozvoji systému prevence kriminality na krajské úrovni.

Prostředky jsou určeny na projekty investiční i neinvestiční. Výše dotace pro jednotlivé kraje je stanovena pro konkrétní rok na základě výpočtu schváleného vládou ČR v rámci Strategie a respektuje rozdílný počet obyvatel krajů a jejich rizikovost z hlediska nápadu trestné činnosti a dalších kriminálně rizikových jevů. Pro rok 2011 byla stanovena dotace pro Jihočeský kraj ve výši 1 086 000,- Kč.

V souladu s Pravidly pro krajský program prevence kriminality v roce 2011 byly vyhlášeny celkem 2 výzvy pro předkládání žádostí o dotaci. Celkem přišlo v průběhu těchto dvou kol grantového programu od obcí z Jihočeského kraje 16 žádostí o neinvestiční dotaci

Pro program prevence kriminality Jihočeského kraje byla v roce 2011 vyčleněna státní účelová dotace ve výši 1 086 000,-Kč (vzhledem k podstatnému snížení celkové částky určené pro Jihočeský kraj byla dotace poskytnuta pouze na neinvestiční projekty).

Žádosti o neinvestiční dotaci byly v plném rozsahu administrovány krajem, finanční prostředky na realizaci projektů žádostí byly poukázány z Ministerstva vnitra ČR na účet kraje. Obci následně byla dotace poskytnuta na základě usnesení zastupitelstva Jihočeského kraje č. 71/2011/ZK-21 a č. 193/2011/ZK-23. Celkem bylo podpořeno 6 obcí v celkové částce dotace 915 000 Kč. Zbýlých 171 000 Kč bylo určeno na Krajský projekt prevence kriminality „Bezpečí pro seniory – informace a připravenost“.

Tabulka čerpání dotaci v Krajském programu prevence kriminality v roce 2011:

Krajský program prevence kriminality - čerpání dotace 2010 neinvestice				
Číslo výzvy	Žadatel	Název projektu	Požadováno	Přiděleno
1. kolo	Město Strakonice	Navazující intervenční program prevence kriminality města Strakonice	189 000 Kč	0 Kč
1. kolo	Město Trhové Sviny	Kdo sportuje, nezlobí	150 750 Kč	0 Kč
1. kolo	Město Sezimovo Ústí	Auto není trezor	23 220 Kč	23 000 Kč
1. kolo	Město Blatná	Vybavení nízkoprahového zařízení pro děti a mládež STATION 17 v Blatné	89 575 Kč	0 Kč
1. kolo	Město Prachatice	3 P pro Prachatice	265 500 Kč	265 000 Kč
1. kolo	Město Zliv	I senior se může bránit	107 100 Kč	76 000 Kč
1. kolo	Město Protivín	Intervenční program - Nepodléhej násilí	54 000 Kč	54 000 Kč
1. kolo	DSO Prachaticko	Bezpečně doma i v obci	47 500 Kč	47 000 Kč
1. kolo	Město Milevsko	Intervenční program - Nepodléhej násilí	54 000 Kč	54 000 Kč
1. kolo	Město Třeboň	Prevence kriminality u dětí ve městě Třeboň	270 000 Kč	0 Kč
2. kolo	Město Borovany	Záleží na každém z nás	40 131 Kč	40 000 Kč
2. kolo	Město Strakonice	Navazující intervenční program prevence kriminality města Strakonice	189 000 Kč	189 000 Kč
2. kolo	Město Třeboň	Prevence kriminality u dětí ve městě Třeboň	184 200 Kč	113 000 Kč
2. kolo	Město Velešín	Interiéry 3	140 220 Kč	0 Kč
2. kolo	Statutární město Týn nad Vltavou	Analýza kriminality mládeže a optimalizace preventivních opatření ve městě Týn nad Vltavou	63 000 Kč	0 Kč
2. kolo	Město Trhové Sviny	Rozšíření klubu Archa	125 100 Kč	54 000 Kč
Celkem			1 992 296 Kč	915 000 Kč

5. KRAJSKÝ PROJEKT PREVENCE KRIMINALITY „BEZPEČÍ PRO SENIORY – INFORMACE A PŘIPRAVENOST, HODNOCENÍ ZA ROK 2011

V roce 2011 byl realizován Krajský program prevence kriminality zaměřený na kriminalitu páchanou na seniorech. Projekt byl zaměřen zejména na seniory žijící osaměle, kteří jsou nejvíce ohroženou skupinou. Jednalo se o pilotní projekt, jehož snahou bylo zjištění situace v kraji v oblasti prevence kriminality pro seniory a zejména navázání spolupráce se samosprávami obcí. Na základě analýzy kriminality páchané na seniorech a počtu seniorů žijících mimo sídelní obce byly vytipovány regiony pro realizaci projektu. Jednalo se o území obcí s rozšířenou působností Trhové Sviny a Soběslav. Základním cílem projektu bylo snížení trestné činnosti páchané na seniorech prostřednictvím následujících dílčích cílů:

- Zlepšení informovanosti seniorů o možnostech ochrany před trestnou činností a poskytnutí návodů chování, které povede k minimalizaci příležitostí pro pachatele trestné činnosti.
- Aktivní vyhledávání starších osob žijících odloučeně, u kterých je zvýšené riziko ohrožení trestnou činností vzhledem ke své izolovanosti od okolního života.
- Nastartování spolupráce seniorů v daném regionu na společném zajišťování své ochrany a zvyšování svého právního vědomí.
- Předcházení sociálnímu vyloučení osob žijících osaměle.
- Zapojení představitelů samospráv ke zvýšení preventivních činností v oblasti kriminality.
- Zlepšení pocitu bezpečí seniorů a jejich informovanosti o snaze příslušných složek zabývat se danou situací a pracovat na jejím zlepšení a tím posílení důvěry v práci těchto orgánů.

Všechny obce v uvedeném území byly osloveny dopisem náměstkyně hejtmana Jihočeského kraje paní Mgr. Ivany Stráské s žádostí o spolupráci na realizaci projektu. Na tuto žádost o spolupráci odpověděli obce Trhové Sviny, Slavče, Borovany, Mladošovice, Jílovice a Nové Hrady z ORP Trhové Sviny a obce Komárov, Veselí nad Lužnicí, Soběslav, Klenovice a Tučapy z ORP Soběslav. Se zástupci obcí byly projednány možnosti spolupráce a předběžně dohodnuty aktivity, které budou v obci pro seniory zajištěny.

Při jednání se zástupci obcí byl hledán vhodný způsob vyhledání a oslovení osaměle žijících seniorů. Jako vhodný nástroj se jevílo využití pečovatelských služeb. Byly osloveny pečovatelské služby působící v daném území. Jednalo se o pečovatelské služby obcí Veselí nad Lužnicí a Soběslav, které působí v uvedených městech a přilehlém území. Dále pečovatelská služba Ledax o.p.s., která působí na celém území obce s rozšířenou působností Trhové Sviny. Se zástupci pečovatelských služeb byl dohodnut způsob a forma spolupráce. Pečovatelky vytipovaly osaměle žijící seniory, které měly informovat o současných problémech a možnostech ochrany před nebezpečím.

Ve spolupráci s preventivní Krajské policie ČR JčK por. Bc. Lenkou Holickou byl připraven program pro přednášky určené seniorům. Program vycházel ze zpracovaného materiálu (NE)BEZPEČNÝ VĚK. Pro účely projektu byla vytištěna brožura popisující příklady ohrožení a dávající jednoduché návody na ochranu. Brožura byla určena pro účastníky přednášek a pro seniory, kteří budou proškoleni pečovatelkami. Naplánována byla také školení pro pečovatelky, které následně pracovaly s osaměle žijícími seniory. Součástí projektu bylo také zajištění předmětů osobní ochrany pro seniory. Byl vybrán osobní alarm ve formě přívěšku na klíče. Tento alarm se aktivuje po vytažení kolíčku, kdy dojde k aktivaci zvukové sirény. Po zpětném zasunutí kolíčku je alarm deaktivován a může být opětovně použit. Tento alarm může sloužit k odrazení pachatele, upozornění kolemjdoucích, přivolání pomoci apod. Muže působit preventivně i tím, že si senior uvědomuje potřebu předcházet nebezpečí. Alarmy jsou opatřeny logem Jihočeského kraje.

Po jednání se zástupci obcí byla jako první naplánována v říjnu beseda se seniory v Kulturním domě v Trhových Svinech. Pozvánka na besedu byla oznámena v místním tisku a vyhlášena v rozhlase. Na přednášku v Trhových Svinech se dostavili pouze tři senioři. Vzhledem k malé účasti v Trhových Svinech bylo naplánováno další konání besed v domech s pečovatelskou službou a obdobných zařízení. V těchto zařízeních je koncentrováno větší množství seniorů a je zde předpoklad hojnější účasti. Domy nejsou zvýšeně zajištěny a naopak je zde větší pohyb navštěvujících osob. Z těchto důvodů jsou často terčem podvodníků a obdobných osob, které zde páchají trestnou činnost na zde bydlících seniorech. Tyto zařízení jsou tedy velmi vhodná pro konání besed se seniory.

Vzhledem ke změně výběru míst pro konání besed byly naplánovány v měsíci prosinec tři besedy se seniory v domech s pečovatelskou službou ve městech Trhové Sviny, Veselí nad Lužnicí a Soběslav. Při besedách byli senioři seznámeni s problematikou kriminality páchané na seniorech a možnostech ochrany před pachateli trestné činnosti. V závěru besed vždy proběhla široká diskuze, při které sami senioři poskytli vlastní zkušenosti s ochranou před trestnou činností. Sami senioři přislíbili, že o problému budou informovat další známé seniory, kteří se nemohli besedy zúčastnit. Senioři obdrželi k vyplnění dotazník, který bude vyhodnocen po dokončení aktivit v celém plánovaném území. Většina seniorů po konání besedy ocenila snahu o zajištění lepší informovanosti o kriminalitě páchané na seniorech a seznámení seniorů se současnými příklady trestné činnosti ohrožující seniory. Senioři také velmi uvítali dárek ve formě osobního alarmu. Ocenili jeho praktičnost a jednoduchou obsluhu. Zároveň s konáním besed byly proškoleny pracovnice výše uvedených pečovatelských služeb. Zúčastněné pečovatelky byly seznámeny se současnými trendy trestné činnosti páchané na seniorech a potřebnosti prevence v této oblasti. Pečovatelky obdržely informační brožury a osobní alarmy k doručení osaměle žijícím seniorům. Sami pečovatelky při školení doplnily vlastní zkušenosti s napadením seniorů a jednoduchými osvědčenými návody k ochraně. Všechny pečovatelky uvítali realizaci projektu a potvrdily z vlastní zkušenosti potřebnost neustálé práce v oblasti prevence kriminality páchané na seniorech.

Zhodnocení dosavadní fáze realizace

Projekt „Bezpečí pro seniory - informace a připravenost“ byl v roce 2011 realizován jako pilotní na vybraném území. Při realizaci se ukázala náročnost koordinace aktivit společně se samosprávami obcí. I přes přislíbenou spolupráci je nutné nalézt v obcích konkrétní osoby, které zajistí propagaci aktivit a dostatečnou účast seniorů. Toto je náročné zejména ve větších obcích. Výborně se osvědčila realizace besed v domovech s pečovatelskou službou, kde senioři vítají podobné aktivity a je zajištěna dostatečná účast. Přitom zde dochází k častým útokům pachatelů vzhledem k snadné dostupnosti a koncentraci seniorů. Do budoucna je důležité nalézt další místa k pořádání besed v obcích, a to zejména způsob jak zajistit dostatečnou účast. Bude nutné vyhledání aktivních seniorů, kteří budou schopni propagovat plánované aktivity a zvýšit tak účast na besedách a budou schopni případně sami oslovit část osaměle žijících seniorů. Vyhledání vhodných cest k nejefektivnější komunikaci bude jedním z hlavních úkolů v pokračující fázi projektu. Náročné bylo nalézt nejvhodnější cesty k oslovení osaměle žijících seniorů. Využití pečovatelských služeb se ukázalo jako vhodný způsob. Bohužel tímto způsobem nelze oslovit všechny osaměle žijící seniory, protože ne všichni využívají těchto služeb. Vyhledání dalších způsobů pro zajištění proškolení odloučeně žijících seniorů bude dalším úkolem při pokračování projektu v roce 2012. Do konce roku 2011 se při besedách a prostřednictvím pečovatelských služeb podařilo „proškolit“ 320 seniorů. Po dokončení dalších plánovaných aktivit na počátku roku ve zbytku vybraného území, by se mělo jednat celkem o cca 500 seniorů. Vyhodnocení dotazníkového šetření bude zpracováno po skončení realizace v celém vybraném území. První ohlasy na efektivnost projektu bylo možné zjistit ihned po konání aktivit, kdy probíhaly školení pečovatelek. Pečovatelky souhlasně uváděly změny v chování osob v domech s pečovatelskou službou, kde proběhly besedy. Poučení senioři byli ostražitější při otvírání bytu a nejdříve zjišťovali kdo je za dveřmi. Pečovatelky také uváděly, že senioři zjištěné informace předávali dalším osobám, které se besed neúčastnily. Senioři obdrželi také instruktážní DVD, které si půjčovali a případně je sledovali ve společných zařízeních.

Další potvrzení efektivnosti realizovaného projektu podala preventistka Krajského ředitelství Policie ČR JčK por. Bc. Lenka Holická, která uvedla, že kriminalisté v civilních oděvech navštívili několik seniorů z domů s pečovatelskou službou, kde proběhly besedy se seniory a byli příjemně překvapeni chováním seniorů. Tito žádného z kriminalistů nepustili do bytu. Po prokázání příslušnosti k Policii ČR senioři kriminalistům potvrdili, že poučení při besedách berou vážně a pokusí se dodržet pravidla bezpečného chování, které se při besedách naučili.

Projekt „Bezpečí pro seniory - informace a připravenost“ by měl pokračovat i v roce 2012. Na počátku roku proběhne dokončení aktivit na vybraném území pilotní části. Dále by měl projekt pokračovat v případě schválení zastupitelstvem Jihočeského kraje i na dalším území kraje.

Zpracoval: Bc. Petr Vačkář